

**avocatul
poporului**
OMBUDSMAN

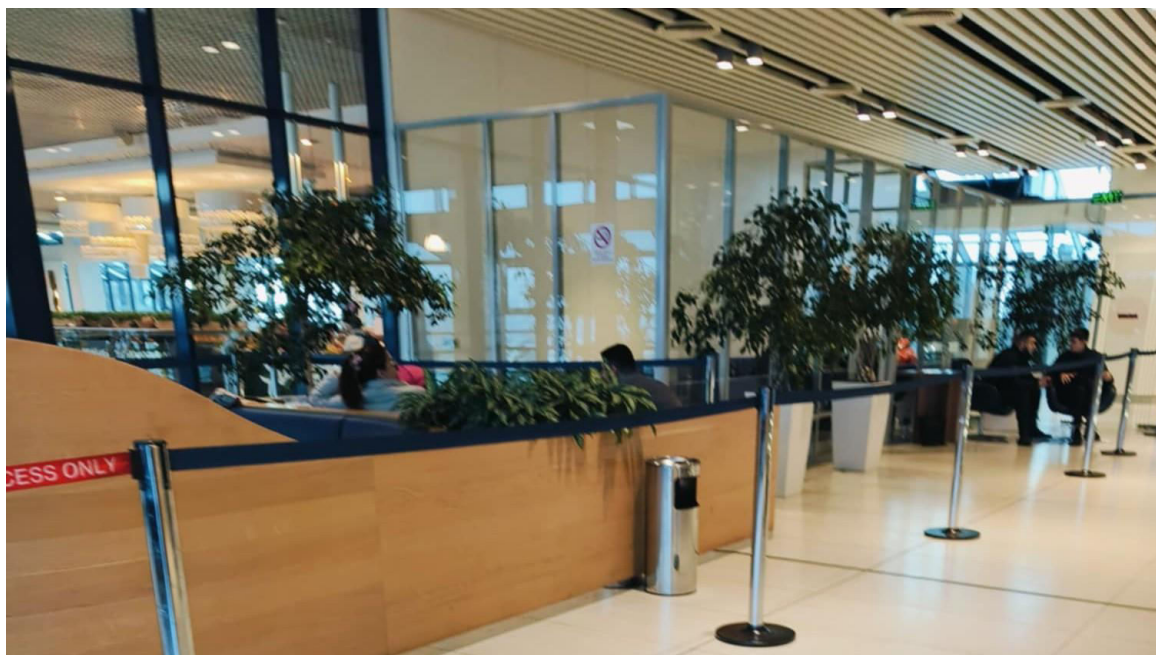
RAPORT TEMATIC

**Respectarea garanțiilor
drepturilor omului
în situațiile de refuz de intrare
pe Aeroportul Internațional
Chișinău, inclusiv în
contextul solicitanților de azil**

RAPORT TEMATIC

Respectarea garanțiilor drepturilor omului în situațiile de refuz de intrare pe Aeroportul Internațional Chișinău, inclusiv în contextul solicitanților de azil

Autoritățile publice...garantează protecția drepturilor fundamentale la frontieră, în conformitate cu dreptul relevant al Uniunii Europene și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Digitally signed by Panico Ceslav
Date: 2026.06.03 14:33:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

A P R O B,
Ceslav PANICO
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Autori:

Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Alexandru ZUBCO, șef direcție, Direcția prevenirea Torturii, OAP

Victor MORARI, consultant principal, Direcția prevenirea Torturii, OAP

Elena PALADII, consultantă principală, Direcția prevenirea Torturii, OAP

NOTĂ:

Prezentul raport a fost elaborat cu sprijinul Agenției ONU pentru Refugiați (UNHCR) în Republica Moldova. Conținutul, concluziile și recomandările formulate în cadrul documentului reflectă poziția Avocatului Poporului (Ombudsmanului) și nu exprimă în mod necesar punctul de vedere oficial al partenerului finanțator.

CUPRINS:

LISTA DE ABREVIERI	4
TERMENI DE REFERINȚĂ	5
I. INTRODUCERE	6
1.1. Scopul și obiectivele raportului	8
1.2. Metodologia de cercetare	9
1.3. Justificarea temei – drepturile migranților ilegali la frontieră	11
1.4. Mandatul Avocatului Poporului și rolul său în prevenirea torturii	12
1.5. Detenția migranților ilegali la frontieră	12
II. PRIVAREA DE LIBERTATE ÎN ZONA AEROPORTUARĂ	13
2.1. Cadrul normativ și standardele internaționale	13
2.2. Evaluarea criteriilor privării de libertate în zona aeroportuară	15
III. PROCEDURA DE REFUZ DE INTRARE LA AEROPORTUL CHIȘINĂU	22
3.1. Cadrul legal național	22
3.2. Practicile administrative	22
RECOMANDĂRILE AVOCATULUI POPORULUI	32

Anexe

LISTA DE ABREVIERI

ONU	Organizația Națiunilor Unite
UNCHR	Agenția ONU pentru Refugiați (Moldova) / Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
UN CAT	Convenția ONU împotriva Torturii
UN SpT	Subcomitetul ONU pentru prevenirea Torturii
CPT	Comitetul European pentru prevenirea Torturii
CoEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului
CtEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
AP	Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
OAP	Oficiul Avocatului Poporului (Instituția Națională de Protecție a Drepturilor Omului)
CpPT	Consiliul pentru Prevenirea Torturii din Moldova
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
SPF	Sector al poliției de frontieră
PTF	Punct de trecere a frontierei de stat
AIC	Aeroportul Internațional Chișinău
IGM	Inspectoratul General pentru Migrație
SIS	Serviciul de Informații și Securitate
UA	Uniunea Avocaților
CNAJGS	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat
CDA	Centrul de Drept al Avocaților

TERMENI DE REFERINȚĂ

Azil	instituție juridică prin al cărei intermediu statul oferă străinului protecție, recunoscându-i statutul de refugiat și acordându-i protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic.
Control în linia a doua	metodă suplimentară de control la trecerea frontierei care include controlul persoanelor, inclusiv corporal, al documentelor, al bunurilor pe care le dețin, precum și al mijloacelor de transport, ce poate fi efectuat într-un loc special, separat de locul efectuării controlului în prima linie, în condițiile cadrului normativ
Migranți aflați în situații ilegale	persoane care intră, trăiesc sau lucrează într-o țară fără autorizația legală. Persoanele care intră ilegal prin zona de frontieră sunt numiți infractorii frontierei de stat și a regimului frontierei de stat.
Privare de libertate¹	orice formă de plasare a persoanei, la ordinul oricărui organ judiciar, administrativ sau al altui organ, într-un loc de detenție de stat sau privat, pe care aceasta nu îl poate părăsi după voia sa, în calitate de pedeapsă, sancțiune, măsură procesuală de constrângere, măsură de siguranță, precum și ca rezultat al dependenței față de o îngrijire acordată sau în baza oricărui alt motiv.
Loc privativ de libertate²	orice loc, facilitate sau cadru în care indivizii sunt deja sau ar putea fi privați de libertate, locuri în care autoritatea publică consimte sau acceptă privarea de libertate, etc.
Decizie privind refuzul intrării în Republica Moldova	act oficial emis de Poliția de Frontieră în privința cetățeanului străin sau apatridului care nu întrunește condițiile de intrare în Republica Moldova, înmănat operatorului aerian cu cursa aeriană a căruia a sosit în Republica Moldova și, după caz, străinului căruia i s-a refuzat intrarea în țară.
Persoană inadmisibilă	persoană căreia îi este interzis accesul pe teritoriul Republicii Moldova de către autoritățile împuternicite ale acesteia.
Persoană expulzată	persoană străină care a fost admisă în mod legal pe teritoriul Republicii Moldova de către organele împuternicite sau care a intrat legal pe teritoriul Republicii Moldova și în privința căreia a fost dispusă părăsirea teritoriului acesteia ³ .
Persoană deportată	persoană care a intrat, legal sau ilegal, pe teritoriul unui stat și care, în temeiul deciziilor autorităților competente, urmează să părăsească teritoriul statului respectiv ⁴ .
Persoane vulnerabile	minori, inclusiv neînsoțiți, persoane cu dizabilități, persoane în vârstă, femei însărcinate, părinți singuri cu copii minori, victime ale traficului de persoane, persoane care suferă de afecțiuni grave, persoane cu deficiențe mintale și persoane care au fost supuse torturilor, violurilor sau altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală, precum și alte persoane care din cauza unei deficiențe sau insuficiențe a capacităților personale nu sunt în măsură să își protejeze interesele personale.
Zonă de securitate cu acces restricționat	parte a zonei de operațiuni aeriene în care, pe lângă restricționarea accesului, se aplică măsuri și proceduri de securitate aeronautică suplimentare.

¹ Art.30 Legea 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), disponibil:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141519&lang=ro

² General comment No. 1 (2024) on article 4 of the Optional Protocol (places of deprivation of liberty), disponibil:

<https://docs.un.org/en/CAT/OP/GC/1>

³ Art.8, HG147/2022 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131156&lang=ro

⁴ Art.3 Legea 192/2019 privind securitatea aeronautică:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142809&lang=ro#

I. INTRODUCERE

Protecția drepturilor persoanelor care solicită protecție internațională la frontieră reprezintă un angajament esențial al statului, în conformitate cu normele și standardele internaționale privind drepturile omului. Având în vedere crizele geopolitice actuale și creșterea fluxurilor migratorii, este imperativ ca statele să implementeze proceduri echitabile de azil și să prevină orice tratament inuman sau degradant, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate. Gestionarea migrației și protecția refugiaților au devenit teme centrale pe agenda globală, mai ales din cauza creșterii numărului de persoane strămutate în urma conflictelor, persecuțiilor și schimbărilor climatice. Organizațiile internaționale, precum Națiunile Unite, Consiliul Europei, Uniunea Europeană și Agenția ONU pentru Refugiați, au elaborat standarde și mecanisme specifice pentru protecția migranților și refugiaților.

În ultimii ani, Republica Moldova s-a confruntat cu o creștere semnificativă a fluxurilor migratorii, determinând necesitatea consolidării mecanismelor de protecție la frontieră, în concordanță cu angajamentele internaționale, în special în urma conflictului din Ucraina. Creșterea semnificativă a numărului de persoane aflate în nevoie de protecție internațională a evidențiat necesitatea consolidării mecanismelor de protecție la frontieră pentru respectarea standardelor internaționale. Criza umanitară a generat o presiune suplimentară asupra autorităților moldovenești, care au fost nevoite să adapteze procedurile de primire și gestionare a solicitanților de azil, dar și să întărească colaborarea cu organizațiile naționale și internaționale.

Deși Republica Moldova nu este membră a Uniunii Europene, și-a asumat angajamente importante în domeniul protecției refugiaților, ratificând Convenția de la Geneva privind Refugiații și dezvoltând parteneriate internaționale relevante. Prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, țara și-a propus alinierea legislației naționale la standardele europene în materie de migrație și azil. Cu toate acestea, gestionarea protecției internaționale rămâne o provocare semnificativă. Capacitatea administrativă este limitată, iar instituții precum IGPF și IGM dispun de resurse insuficiente pentru protecția eficientă a tuturor beneficiarilor de protecție internațională. Infrastructura rămâne deficitară, locurile de detenție temporară ale poliției de frontieră necesită modernizări pentru a asigura condiții conforme cu standardele internaționale. Mulți solicitanți de azil se confruntă cu dificultăți în accesarea asistenței juridice și sociale, ceea ce le îngreunează integrarea și protecția efectivă. În plus, coordonarea interinstituțională între autoritățile guvernamentale, organizațiile neguvernamentale și instituțiile internaționale trebuie îmbunătățită pentru a asigura un răspuns mai eficient la nevoile refugiaților. În acest context, monitorizarea respectării obligațiilor statului devine esențială, iar instituțiile naționale pentru protecția drepturilor omului, precum Oficiul Avocatului Poporului, joacă un rol semnificativ.

Avocatul Poporului asigură promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, exercitându-și activitatea în temeiul art. 59¹ Constituția Republicii Moldova, Legii 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Principiilor privind statutul instituțiilor naționale pentru drepturile omului (Principiilor de la Paris și Principiilor de la Veneția).

În acest sens, OAP, prin mecanismele sale specifice, examinează cereri de la persoanele care consideră că le-au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale, efectuează periodic vizite preventive și de monitorizare în locurile privative de libertate, emite rapoarte și recomandări pentru autoritățile vizate, etc. Rapoartele Avocatului Poporului au devenit surse de informare veridice pentru CtEDO, UN CAT/ UN SpT/CPT, UE, CoE, Departamentul de Stat al SUA, etc cu privire la situația privind respectarea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate în vederea protecției și asigurării dreptului la viață, integrității fizice și psihice a persoanelor; protecției solicitanților de azil sau altor forme de protecție; a

victimelor oricărui forme de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum acces la remedii efective în instanțele naționale, etc.

Ombudsmanul contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare a acestora la nivel național, prin perfecționarea legislației ce ține de domeniul drepturilor și libertăților omului, prin colaborarea internațională în acest domeniu, prin promovarea drepturilor și libertăților omului și a mecanismelor de apărare a acestora⁵. Potrivit Legii, Avocatul Poporului are acces la orice registre, puncte de trecere a frontierei, sectoare ale poliției de frontieră, inclusiv în zonele cu acces limitat, fotografiere, prelucrarea datelor, realizarea interviurilor cu persoanele aflate în spații private sau supuse altor limitări, etc. Suplimentar, OAP deține o vastă experiență și expertiză în domeniul monitorizării respectării drepturilor omului aflate în custodia organelor de forță și private de libertate. Iar, procesele de monitorizare sunt independente, ample, obiective și bazate pe metodologii adaptate și standardizate calificărilor respective.

Sectorul Poliției de Frontieră Aeroportul Internațional Chișinău (SPF AIC) este o subdiviziune a IGPF, care realizează sarcinile instituției și implementează politicile statului în domeniul Managementului Integrat al frontierei de stat la nivel operațional. SPF AIC are statut de persoană juridică de drept public, cu finanțare de la bugetul de stat, dispunând de ștampile cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și de cont trezorial. SPF AIC asigură ordinea publică pe teritoriul deservit, securitatea aeronautică, supravegherea și controlul regimului frontierei de stat în vederea respectării legalității întregului proces de activitate. Sediul SPF AIC se află în mun. Chișinău, bd. Dacia 80/3⁶.

În perioada 2019 – 2025, angajații Oficiului Avocatului Poporului au realizat un șir de vizite preventive, tematice și de documentare la PTF/SPF AIC. Urmare a activităților de prevenire a torturii și de protecție a persoanelor au fost elaborate rapoarte de vizită/ tematice și speciale de rezonanță, precum: -

- **Raportul Avocatului Poporului privind vizita preventivă la Punctul de Trecere a Frontierei de Stat Aeroportul Internațional Chișinău, 2019**, include 13 recomandări de îmbunătățire a situației și prevenirii torturii⁷;
- **Raportul tematic al Avocatului Poporului „Accesul persoanelor străine în Republica Moldova prin intermediul Punctului de Trecere a Frontierei Aeroportul Internațional Chișinău”, 2022**, include 16 recomandări de îmbunătățire a situației și prevenirii torturii⁸;
- **Raportul special al Avocatului Poporului privind evaluarea procedurilor de preluare a cererilor de azil în Punctul de Trecere a Frontierei de Stat Aeroportul Internațional Chișinău și asigurarea drepturilor solicitanților de azil în cadrul Centrului de cazare al Inspectoratului General pentru Migrație, 2023-2024**, ce include 17 recomandări de protecție a persoanelor⁹;

⁵ Legea 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) disponibil:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141519&lang=ro

⁶ <https://www.border.gov.md/ro/sectorul-politiei-de-frontiera-aeroportul-international-chisinau>

⁷ <https://ombudsman.md/post-document/raport-in-baza-vizitei-preventive-efectuate-de-directia-prevenirea-torturii-a-oficiului-avocatului-poporului-la-punctul-de-trecere-al-frontierei-aeroportul-international-chisinau-la-data-de-5-decembrie/>

⁸ <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-accesul-persoanelor-straine-in-republica-moldova-prin-intermediul-ptf-aeroportul-international-chisinau/>

⁹ <https://ombudsman.md/post-document/raport-special-privind-evaluarea-procedurilor-de-preluare-a-cererilor-de-azil-in-punctul-de-trecere-a-frontierei-de-stat-aeroportul-international-chisinau-si-asigurarea-drepturilor-s-2/>

- **Raportul tematic „Asigurarea accesului persoanelor ce au nevoie de protecție internațională la punctul de trecere a frontierei aeriene”, 2025**, ce include 19 recomandări către autorități (MAI, IGPF, IGM și Agenția Proprietăți Publice)¹⁰.
- **Raportul tematic „Evaluarea facilităților de cazare a persoanelor reținute de poliția de frontieră. Detenția migrantilor aflați în situații ilegale, inclusiv a solicitanților de azil la frontieră”, 2026**, ce include 18 recomandări către autoritățile publice (MAI, IGPF și IGM)¹¹

La fel, în rapoartele sale anuale, Avocatul Poporului (Ombudsmanul) a reamintit autorităților despre necesitatea asigurării drepturilor persoanelor străine și strămutate, cât și despre eforturile depuse în premieră de acestea¹².

În perioada 2022-2025, OAP a lansat un șir de rapoarte specifice situației privind nivelul de asigurare a drepturilor persoanelor strămutate din Ucraina la intrarea în R. Moldova, cât și în interiorul țării. Rata recomandărilor rămân a fi neimplementate în mare parte. Suplimentar, autoritățile centrale au reacționat diferit la recomandările Ombudsmanului¹³.

Pentru 2025, OAP și-a propus să realizeze o re-evaluare a garanțiilor privind drepturile omului în situațiile de refuz de acces în țară prin intermediul AIC, în special a solicitanților de azil, încadrate în prezentul Raport tematic. Raportul vizat poate atinge subiecte abordate anterior.

Contextul acestor cercetări a derivat din angajamentele instituției conform parteneriatului cu UNCHR Moldova (2023-2026) în cadrul proiectului instituțional „Consolidarea capacităților Oficiului Avocatului Poporului în protecția și promovarea drepturilor refugiaților și altor persoane”. Constatările acestui raport aparțin în exclusivitate Avocatului Poporului.

Raportul este unul din produsele realizate în contextul Priorității nr. 8 „Dreptul la libertate și siguranța persoanei este asigurat; tortura și relele tratamente sunt eradicate” din cadrul Programului de dezvoltare Strategică al Oficiului Avocatului Poporului pentru anii 2023-2030¹⁴. Lucrarea este elaborată din perspectiva domeniului de prevenire al Ombudsmanului. Observarea include abordarea bazată pe gen, interesul superior al copilului, protecția grupurilor vulnerabile și nediscriminarea. Raportul are la bază constatările procesului analitic și de monitorizare, inclusiv analiza cererilor examinate de OAP, informațiilor operative și a practicilor INDO în baza standardelor internaționale.

1.1. Scopul și obiectivele raportului

Scopul principal al acestui raport este de a oferi o **(re) evaluare** obiectivă a mecanismelor de protecție a drepturilor persoanelor beneficiare de protecție internațională cărora li s-a aplicat refuzul de autorizare a trecerii frontierei de stat aeriene. Se pune accent pe criteriile de acceptare sau refuz de acces în teritoriu, practicile PF și a altor autorități publice cu asemenea prerogative, *in concreto*: SIS și IGM. De

¹⁰ Raport tematic al Avocatului Poporului: <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-asigurarea-accesului-persoanelor-ce-au-nevoie-de-protectie-internationala-la-punctul-de-trecere-a-frontierei-aeriene-a-republicii-moldova-situatia-anului-2024/>

¹¹ Raport tematic al Avocatului Poporului: <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-evaluarea-facilitatilor-de-cazare-a-persoanelor-retinute-de-poliitia-de-frontiera-detentia-migrantilor-aflati-in-situatii-ilegale-inclusiv-a-solicitantilor-de-azil-la-frontiera/>

¹² <https://ombudsman.md/rapoarte/anuale>

¹³ <https://ombudsman.md/rapoarte/drepturile-persoanelor-straine/>

¹⁴ Programul de dezvoltare strategică a Oficiului Avocatului Poporului pentru anii 2023-2030, disponibil: <https://ombudsman.md/post-document/strategic-development-program-of-the-peoples-advocate-office-2023-2030-4/>

asemenea, acest raport vine să completeze rapoartele anterioare ale OAP, subliniind progresele realizate și problemele rămase.

Obiectivele raportului sunt:

- Monitorizarea respectării standardelor internaționale și a cadrului legal național privind drepturile solicitanților de azil și ale refugiaților.
- Identificarea lacunelor și problemelor sistemice în procesul de gestionare a migranților la frontiera aeriană, după caz.
- Emiterea de recomandări, inclusiv suplimentare pentru îmbunătățirea condițiilor de primire, protecție și acces la protecția internațională și facilitățile primordiale.
- Evaluarea necesităților PF, SPF AIC și a altor autorități implicate în procesul de migrație.
- Asigurarea protecției atât a migranților, cât și a personalului de frontieră implicat în gestionarea fluxului de persoane.
- Analiza evoluției constatărilor anterioare și a nivelului de implementare a recomandărilor *ante*.

1.2. Metodologia de cercetare

Pentru a (re)evalua nivelul de respectare și asigurare a drepturilor persoanelor beneficiare de protecție internațională cărora li s-a aplicat refuzul de autorizare a trecerii frontierei de stat aeriene și a persoanelor reținute, cât și pentru a identifica problemele existente, acest raport utilizează o metodologie de cercetare bazată pe mai multe surse și tehnici de colectare a datelor. Metodologia adoptată combină analiza juridică, observațiile directe, examinarea datelor, interviurile cu părțile interesate și studierea practicilor internaționale pentru a oferi o imagine clară și obiectivă a situației. Această abordare mixtă asigură o evaluare riguroasă, transparentă și bazată pe fapte ale situației de la frontiera aeriană.

Raportul tematic se bazează pe o metodologie comprehensivă, incluzând, dar nu se limitează doar la:

- ✓ Analiza cadrului juridic. Una dintre componentele principale ale cercetării este analiza cadrului legal național și internațional, pentru a identifica în ce măsură Republica Moldova respectă angajamentele internaționale în domeniul protecției refugiaților și migranților. În acest sens, au fost analizate: • Convențiile și tratatele internaționale relevante, inclusiv Convenția privind Statutul Refugiaților (1951), Protocolul din 1967, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și standardele ONU și ale Uniunii Europene. • Legislația națională privind protecția refugiaților și azilul, în special Legea nr. 270 privind azilul în Republica Moldova și reglementările Poliției de Frontieră. • Hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) și altă jurisprudență relevantă privind protecția drepturilor omului la frontieră.
- ✓ Vizite de monitorizare și observații directe. Pentru a avea o imagine detaliată a situației, au fost efectuate **2 vizite preventive** în noiembrie 2025 la PTF AIC și **o vizită anunțată în cadrul echipei multifuncționale** la 04 decembrie 2025. Aceste vizite au avut drept scop: • Observarea modului în care sunt tratați solicitanții de azil și refugiații la SPF/PTF AIC. • Evaluarea condițiilor de primire, a infrastructurii zonelor de așteptare/ odăilor pentru solicitanții de azil, încăperilor pentru audieri-control linia II, zona de tranzit, etc. • Identificarea posibilelor încălcări ale drepturilor fundamentale, inclusiv restricționarea accesului la azil sau intrare în țară.
- ✓ Discuții cu părțile interesate. În cadrul cercetării, au fost realizate discuții informale cu actorii implicați în gestionarea frontierelor și protecția refugiaților: • Autorități guvernamentale – reprezentanți ai MAI, IGPF, SPF AIC și IGM, inclusiv foști-angajați. • Organizații internaționale și ONG-uri – UNHCR și organizații naționale care oferă asistență solicitanților de azil. Aceste interviuri au permis identificarea provocărilor din teren, a discrepanțelor dintre legislație și aplicarea sa practică, precum și a obstacolelor administrative și juridice care afectează accesul la protecție internațională.

- ✓ Examinarea registrelor și datelor interne. În vizitele preventive au fost studiate Registrele de evidență a cererilor de azil depuse de solicitanții de azil, Registrele de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman și degradant; Registrele privind refuzul intrării sau ieșirii din țară, Registrele de evidență a consemnelor; Registrele de primire-predare a copiilor; Registrele de rapoarte privind primirea-predarea serviciului; Registrul de evidență a infractorilor frontierei de stat din cadrul SPF; Registrele de evidență a interdicției cetățenilor străini; actele de predare-primire a potențialilor solicitanți de azil; panourile informative, instrucțiunile interne, etc. • La fel, au fost studiate informațiile remise la solicitare de IGPF, SIS și IGM, inclusiv rapoartele publice.
- ✓ Evaluarea condițiilor materiale de cazare-detenție. Au fost verificate condițiile materiale reținere-detenție a spațiilor special amenajate (zona sterilă/ zona cu acces restricționat, cabinetele pentru realizarea controlului de specialitate de nivelul II) și a celor două odăi pentru solicitanții de azil. Aspectele ce țin de condițiile materiale evaluate includ observațiile din ziua vizitelor. • Dacă, acestea au fost îmbunătățite pe durata elaborării Raportului, autoritatea responsabilă va remite dovezile respective. • De asemenea, au fost verificate condițiile de muncă/ activitate ale angajaților PF din cadrul SPF AIC.
- ✓ Analiza datelor și compararea cu bune practici internaționale. Pentru a pune în context situația din Republica Moldova, datele colectate au fost comparate cu bunele practici din alte state europene. În acest sens, au fost analizate modele implementate în state membre ale UE, cum ar fi Franța, Serbia, Grecia și Croația¹⁵, precum și recomandările formulate de Consiliul Europei, FRA (Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene)¹⁶ și Agenția Uniunii Europene pentru Azil¹⁷.
- ✓ Examinarea a 33 cereri parvenite în 2025 la OAP de la persoanele inadmise și/sau reprezentanții acestora cu referire la dezacordul cu deciziile IGPF, aspecte de acomodare, condiții materiale, durata procedurilor la AIC, etc¹⁸.

Apreciam deschiderea IGPF, a angajaților SPF AIC și a efortului depus de aceștia, inclusiv în situații complexe. Aducem mulțumiri speciale - Direcției regim și ordine publică din cadrul IGPF și Sectorului poliției de frontieră AIC pentru cooperare.

În prezentul Raport, ne vom referi asupra mecanismelor de asigurare a drepturilor persoanelor solicitante de protecție internațională sau reținute la frontiera aeriană din perspectiva abordării bazate pe drepturile omului, a standardelor CPT relevante pentru domeniul „poliție”¹⁹ ținând cont, inclusiv de una din atribuțiile *de facto* ale PF de a reține și preda persoanele organelor și subdiviziunilor

¹⁵ Croatia. National Report on the situation of human rights of migrants at the borders, 2021

<https://ennhri.org/wp-content/uploads/2021/08/Croatian-National-Report.pdf>

France. National Report on the situation of human rights of migrants at the borders. 2021. <https://ennhri.org/wp-content/uploads/2021/08/French-National-Report-CNCDH.pdf>

Greece. National Report on the situation of human rights of migrants at the borders, 2021. <http://ennhri.org/wp-content/uploads/2021/07/Greek-National-Report.pdf>

Slovenia. National Report on the situation of human rights of migrants at the borders, 2021.

<https://ennhri.org/wp-content/uploads/2021/07/Slovenian-National-Report.pdf>

Serbia. National Report on the situation of human rights of migrants at the borders, 2021. <https://ennhri.org/wp-content/uploads/2021/07/Serbian-National-Report-3.pdf>

¹⁶ Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (FRA) <https://fra.europa.eu/ro>

¹⁷ Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-union-agency-asylum-euaa_ro

¹⁸ Sinteza cererilor adresate de migranți/refugiați Avocatului Poporului: <https://ombudsman.md/post-document/sinteza-cererilor-adresate-de-migranti-si-refugiati-avocatului-poporului-perioada-ianuarie-octombrie-2025/>

¹⁹ Standardele CPT, extras din cel de-al 2-lea Raport general, publicat în 1992: <https://rm.coe.int/16806cea28>

competente. În sensul acestui Raport, acțiunea de *reținere* se consideră orice activitate a PF de a stopa, verifica, reținere pe durate scurte sau de până la 6 ore și mai mult a persoanelor, fie în scop de verificare a unor circumstanțe neclare, fie în scop de predare ulterioară sau altor acțiuni, inclusiv reținerea penală sau contravențională.

Reamintim că Ombudsmanul a avut anterior ocazia să se expună asupra procesului decizional de aplicare a reținerii, reținerea persoanei de poliție, escortării și transportării persoanei reținute și garantarea drepturilor persoanelor reținute în **Raportul special „Situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției”** din 2019²⁰, în **Raportul tematic „Respectarea drepturilor persoanelor ce au nevoie de protecție internațională la punctele de trecere a frontierei”** din 2024²¹ și reiterate în **Raportul tematic „Evaluarea facilităților de cazare a persoanelor reținute de poliția de frontieră. Detenția migranților aflați în situații ilegale, inclusiv a solicitanților de azil la frontieră”** din 2026. Urmare, nu vom reveni la subiectul realizării actului de reținere de poliția de frontieră și a angajamentelor de asigurare a garanțiilor la reținere or aceasta a fost abordată anterior în rapoartele citate *supra*.

Raportul nu include evaluarea activității Serviciului de Informații și Securitate la AIC în contextul deciziilor privind refuzul intrării persoanelor străine în țară.

Perioada de monitorizare, include datele raportate de IGPF pentru 2025 și informațiile analizate în procesul de observare a activității *de facto* realizată de OAP în perioada iunie-decembrie 2025.

1.3. Justificarea temei – drepturile migranților ilegali la frontieră

Protecția persoanelor care au nevoie de protecție internațională la frontieră este un aspect esențial al drepturilor fundamentale, având la bază principii recunoscute la nivel internațional. Conform Convenției privind Statutul Refugiaților (1951) și Protocolului din 1967 dar și ale altor reglementări internaționale, statele au obligația de a respecta principiul nereturnării și de a asigura un proces echitabil pentru solicitanții de azil.

În Republica Moldova, afluxul crescut de refugiați și migranți vulnerabili a subliniat importanța consolidării mecanismelor de protecție la frontieră. Factorii care justifică această temă includ:

- **Afluxul sporit de persoane aflate în nevoia de protecție internațională** – În special, pe fondul conflictului armat din Ucraina și al altor crize regionale, Republica Moldova a devenit un punct de tranzit important pentru refugiați și migranți vulnerabili, și nu numai.
- **Necesitatea alinierii la standardele internaționale** – Statul are obligația de a implementa atât Normele ONU și Uniunii Europene, dar în special standardele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) pentru a asigura tratamente demne și condiții conforme cu drepturile omului.
- **Prevenirea încălcărilor drepturilor fundamentale la frontieră** – Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului atrage atenția asupra riscurilor legate de expulzările colective, detenția arbitrară și lipsa accesului real la azil.
- **Necesitatea consolidării capacităților administrative și instituționale** – Gestionarea eficientă a cererilor de protecție presupune identificarea rapidă a persoanelor aflate în situații vulnerabilitate, precum și dotarea corespunzătoare a autorităților implicate.
- **Gestionarea situațiilor de risc asupra persoanelor sau securității aeronautice** – În cazul existenței unui risc real, intens și evident asupra pasagerilor, personalului și securității

²⁰ <https://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/06/Raport-Situatia-persoanelor-retinute-RO-Web.pdf>

²¹ <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-respectarea-drepturilor-persoanelor-ce-au-nevoie-de-protectie-internationala-la-punctele-de-trecere-a-frontierei-situatia-anului-2024-2/>

aeronautice sau a statului (cum a fost cazul atacului armat la AIC din 30.06.2023²², alte incidente minore-medii), aceste măsuri trebuie să fie abordate într-un echilibru cu respectarea drepturilor omului. Acest principiu, presupune inclusiv, dotarea și capacitarea autorităților implicate în gestionarea situațiilor dificile în vederea asigurării efective a drepturilor omului.

- **Supraaglomerarea punctului aerian de frontieră** (Aeroportul Internațional Chișinău) – La moment, singurul punct de trecere aerian operațional al țării înregistrează în ultimii 2 ani un record al fluxului de pasageri (peste 6 mln pasageri în 2025)²³. Acest fapt depășește capacitatea infrastructurii existente și ridică provocări serioase, în ceea ce privește spațiul disponibil și gestionarea corespunzătoare a persoanelor care solicită protecție internațională²⁴.
- **Evaluarea situației și formularea de recomandări** în vederea îmbunătățirii reglementărilor interne, dar și a practicii, în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la UE.

1.4. Mandatul Avocatului Poporului și rolul său în prevenirea torturii

Oficiul Avocatului Poporului, în calitate de instituție națională pentru drepturile omului, are atribuții constituționale și legale ce vizează monitorizarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, inclusiv în contextul exercitării funcțiilor de protecție și prevenire în situații care implică persoane aflate în nevoie de protecție internațională²⁵.

În baza prevederilor art. 59¹ din Constituția Republicii Moldova și ale Legii 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), instituția are competența de a examina cazurile de presupuse încălcări ale drepturilor omului, de a efectua vizite preventive în instituții publice sau private și spații de detenție, precum și de a formula recomandări adresate autorităților naționale, etc.

În cadrul acestui mandat, asigurarea drepturilor omului la PF/SPF este abordat ca o dimensiune esențială a dreptului la demnitate, la protecție împotriva tratamentelor inumane și degradante, în conformitate cu standardele internaționale în materie de drepturi ale omului, asumate de Republica Moldova prin tratate și instrumente internaționale. Prin activitățile desfășurate în exercitarea mandatului său, Oficiul Avocatului Poporului contribuie la promovarea transparenței și responsabilității IGPF/IGM (și nu numai) în cadrul formelor de detenție, consolidând totodată mecanismele de protecție a drepturilor omului în cadrul acestor entități.

1.5. Detenția migranților ilegali la frontiera aeriană

Subiectul detenției migranților ilegali la frontiera aeriană se referă, în general, la măsurile luate de autorități atunci când o persoană încearcă să intre într-un stat prin Aeroport fără a îndeplini condițiile legale de intrare prevăzute. Deseori, aceste persoane includ solicitanții de azil, care nu posedă actele corespunzătoare sau intră în categoria persoanelor inadmise pe motiv că legislația țării prevede un șir de motive pentru care o persoană nu poate să intre legal în țară. Acestea sunt deținute în zone *speciale* pe

²² <https://newsmaker.md/ro/atacul-de-la-aeroportul-chisinau-soldat-cu-doi-morti-si-un-ranit-cronologia-evenimentelor/> / <https://mai.gov.md/ro/node/8466>

²³ <https://airport.md/news/6000000>

²⁴ https://www.aci-europe.org/media-room/559-passenger-traffic-up-4-5-in-first-half-of-2025.html?fbclid=IwY2xjawMv1TJleHRuA2FlbQlxMABicmlkETFURXFSZUFbQ1dnpMQ3pxAR4b0JydwQ2FSMANSV08Prd43_h-DGJ7UbSYAh_6fb4pEIJktwz2Z0rxcsJQtg_aem_EXMm8_dOCvsuLMaO_BJUkA

²⁵ ENNHRI. Scoping paper The role of NHRIs in upholding the human rights of migrants and asylum seekers in the light of recent EU developments, 2021. https://ennhri.org/wp-content/uploads/2021/09/Scoping-Paper_NHRIs_Human_Rights_of_Migrants.pdf

perioade de la ore la zile până este identificată vreo soluție de returnare. Din punct de vedere legal, persoana nu este considerată „intrată pe teritoriul Statului”, până nu trece de controlul de frontieră. Această calificarea formală nu exclude aplicarea garanțiilor prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât persoana se află sub controlul efectiv al autorităților.

Migranții (persoanele străine la general) pot fi reținuți/ deținuți temporar, dacă nu au documente de călătorie valabile, au documente false sau obținute fraudulos, nu îndeplinesc condițiile de intrare (viză, scopul șederii, mijloace de întreținere) sau sunt considerați un risc pentru securitatea publică, etc. Astfel, statele pot reține/ deține persoana ilegală ca o măsură administrativă cu respectarea anumitor condiționalități, pentru verificarea identității, prevenirea intrării ilegale, organizarea returnării sau asigurarea desfășurării procedurii de azil, dacă persoana solicită protecție internațională. **În lipsa unor garanții clare, aceste măsuri pot cauza încălcări ale drepturilor fundamentale și riscuri de detenție arbitrară.** În această perioadă, autoritățile trebuie să asigure drepturile fundamentale, precum dreptul de a solicita azil, acces la interpret și informații într-o limbă înțeleasă, asistență juridică, condiții umane de cazare, protecție specială pentru minori și persoane vulnerabile. Persoana care solicită azil, ar trebui admisă în teritoriu și predată autorității migraționale.

Trebuie să menționăm că, această formă de cazare/restricționare a liberei circulații sau detenției nu este supusă controlului judiciar. Astfel, lipsa controlului judiciar efectiv reprezintă o problemă gravă din perspectiva dreptului la libertate și la un remediu efectiv, existând riscul ca aceste măsuri să fie calificate drept detenție arbitrară. La această etapă de 24 ore este asigurată doar cazarea lor, până la preluarea de către IGM. IGPF nu are competențe de a deține (administrativ sau penal) migranții ilegali.

II. PRIVAREA DE LIBERTATE ÎN ZONA AEROPORTUARĂ

2.1. Cadrul normativ și standardele internaționale

Standardele internaționale permit *inter-alia* Statelor să rețină sau să priveze de libertate persoanele la frontiera aeriană, cu anumite condiționalități, referindu-se mai mult la „solicitanții de azil”. Spre exemplu, Pactul Internațional privind drepturile civile și politice (art.9) permite detenția legală, dar nu o reglementează specific pentru frontieră. La fel, Convenția cu privire la refugiați din 1951 nu interzice detenția, dar limitează aplicarea ei și a pedepselor penale față de solicitanții de azil (art.31, al.1). Aceeași Convenție interzice expulzarea refugiaților, care se află legal pe teritoriul statelor, decât pentru rațiuni de securitate națională sau de ordine publică. Directivele UE se referă la solicitanții de azil, care, pot fi plasați în detenție numai în condiții excepționale, foarte clar definite, nelegate de cererea lor de protecție internațională și cu respectarea deplină a drepturilor și libertăților fundamentale, etc.

Urmează a fi luat în considerare și faptul că, în conformitate cu standardele și practicile internaționale, în special din perspectiva articolului 5 (dreptul la libertate și siguranță) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), detenția migranților și a solicitanților de azil trebuie să fie prevăzută de lege, să nu fie arbitrară și să respecte garanții adecvate. În special, aceasta trebuie să fie: prevăzută de legislația națională; realizată cu bună-credință; strâns legată de scopul legitim urmărit. Condițiile de detenție trebuie să fie adecvate, iar durata detenției nu trebuie să depășească ceea ce este rezonabil necesar. Procedurile trebuie desfășurate cu diligență, iar în cazul eventualelor îndepărtări (returnarea) trebuie să aibă o perspectivă realistă.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, situația specifică a persoanelor deținute și orice vulnerabilitate particulară (precum starea de sănătate, vârsta, nevoi speciale etc.) pot face ca

detenția să fie nelegală sau, chiar să ajungă la nivelul rețelor tratamente în sensul art.3 al CoEDO. Dacă scopul urmărit prin detenție poate fi atins prin alte măsuri mai puțin coercitive, detenția nu este legală²⁶. Atunci când sunt implicați copiii, autoritățile trebuie să demonstreze că detenția este necesară și că alte măsuri mai puțin coercitive nu pot fi aplicate în locul acesteia. Menținerea unității familiei nu justifică detenția: principiul interesului superior al copilului impune ca alternativele să fie analizate pentru întreaga familie.

În dreptul Uniunii Europene în materie de azil și returnare, detenția exclusiv pe motivul solicitării de azil sau al intrării ori șederii neregulamentare este interzisă. Detenția persoanelor care solicită protecție internațională și a persoanelor aflate în proceduri de returnare trebuie să fie: necesară și proporțională; bazată pe o evaluare individuală a circumstanțelor fiecărui caz; aplicată numai dacă s-a stabilit că alte măsuri mai puțin coercitive nu pot fi implementate. Pentru a evita detenția arbitrară, autoritățile trebuie să îndeplinească cerințe suplimentare, precum motivarea oricărei măsuri de detenție și asigurarea accesului persoanei deținute la un control judiciar rapid (Directiva privind condițiile de primire, 2013/33/UE, articolele 8–11²⁷, și Directiva privind returnarea, 2008/115/CE, articolele 15–17²⁸).

În plus, detenția în contextul azilului și cea premergătoare îndepărtării trebuie să fie cât mai scurtă posibil. În cazul privării de libertate, persoanele trebuie tratate într-o manieră umană și demnă²⁹.

Iar standardele specifice ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) stabilesc faptul că detenția în materie de imigrație ar trebui utilizată doar ca măsură de ultim resort în cazul cetățenilor străini care traversează frontierele, după o examinare atentă și individuală a fiecărui caz. Fiecare caz de detenție a unei persoane trebuie să fie înregistrat complet și corect, astfel încât să nu existe detenții arbitrare.³⁰

Revenind la CoEDO, art.5, al.1, lit.f) conferă dreptul statului de a reține (deține) temporar migranții la frontiera aeriană – pentru „a împiedica pătrunderea sa ilegală pe teritoriu”. Aceasta este baza juridică principală folosită de state pentru detenția migranților la frontieră sau aeroporturi. *In concreto*, Curtea susține că această măsură restrictivă este o formă de privare de libertate și o detenție administrativă. Prin jurisprudența sa, Curtea, de fapt, a răspuns statelor care se împotrivesc și se împotrivesc (inclusiv Republica Moldova) să recunoască că persoanele neadmise nu sunt deținute, dar reținute temporar sau în general, sunt libere – dar nu pot părăsi spațiul aeroportuar sau determinat de autoritățile frontiere. CtEDO a respins această ficțiune juridică și a răspuns clar că:

- plasarea migranților în zona sterilă/ zona de tranzit internațional a unui aeroport;
- fără posibilitatea de a pleca;

²⁶ Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că detenția migranților și a solicitanților de azil trebuie să țină cont de situația individuală și de eventualele vulnerabilități ale persoanei, iar lipsa unei astfel de evaluări poate face detenția arbitrară și nelegală. A se vedea, inter alia, S.D. v. Greece, nr. 53541/07, Hotărârea din 11 iunie 2009, §§ 57–67 (detenția solicitantului de azil a fost considerată arbitrară în lipsa diligenței procedurale și a unei perspective reale de îndepărtare); Rahimi v. Greece, nr. 8687/08, Hotărârea din 5 aprilie 2011, §§ 102–110 (detenția unui minor neînsoțit, fără evaluarea interesului superior al copilului și a alternativelor la detenție, a încălcat articolele 3 și 5 CEDO); Yoh-Ekale Mwanje v. Belgium, nr. 10486/10, Hotărârea din 20 decembrie 2011 (detenția unei persoane cu probleme grave de sănătate, în pofida vulnerabilității cunoscute, a constituit o încălcare a articolului 3 CEDO).

²⁷ Directiva 2013/33/UE <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033>

²⁸ Directiva 2008/115/CE <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex%3A32008L0115>

²⁹ Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și Consiliul Europei, Notă privind drepturile fundamentale ale refugiaților, solicitanților de azil și migranților la frontierele europene, 2020

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-coe-2020-european-law-land-borders_en.pdf

³⁰ <https://rm.coe.int/16806cce8e>, <https://rm.coe.int/488025a6a5>

- sub supraveghere permanentă și controlul autorităților de frontieră,
- chiar dacă persoana nu a fost admisă oficial pe teritoriul statului – **echivalează cu o privare de libertate în sensul art.5 CoEDO³¹.**

Amuur împotriva Franței (25 iunie 1996)

Reclamanții erau patru cetățeni somalezi, frați și surori, care au sosit pe Aeroportul Paris-Orly din Siria pe 9 martie 1992. Aceștia au susținut că au fugit din Somalia deoarece viața lor era în pericol. Poliția de frontieră a refuzat să le permită să intre pe teritoriul francez, pe motiv că pașapoartele lor fuseseră falsificate, și i-a reținut la Hôtel Arcade, care fusese transformat pentru a fi folosit ca zonă de așteptare pentru aeroport. Reclamanții au solicitat autorităților franceze de azil să le acorde statutul de refugiat, dar autoritatea de azil a decis că nu are competență deoarece reclamanții nu obținuseră un permis de ședere temporară. La 29 martie 1992, reclamanții au fost trimiși înapoi în Siria. Reclamanții au susținut că reținerea lor în zona de tranzit a Aeroportului Paris-Orly constituia privare de libertate, încălcând articolul 5 alineatul (1) litera f) din Convenție.

Hotărârea Curții: Curtea a constatat mai întâi că reținerea reclamanților în zona de tranzit a Aeroportului Paris-Orly era echivalentă cu privarea de libertate. Curtea nu a fost de acord cu argumentul Guvernului conform căruia nu a existat nicio privare de libertate deoarece reclamanții s-ar fi putut întoarce de bunăvoie în Siria. Curtea a observat, de asemenea, că, deși reclamanții nu se aflau „în Franța”, reținerea lor în zona internațională a Aeroportului Paris-Orly i-a supus legislației franceze. Reclamanții au susținut că detenția lor nu avea temei legal, că se aflau într-un vid juridic în care nu aveau acces nici la un avocat, nici informații despre situația exactă în care se aflau la momentul respectiv. Curtea a fost de acord că nu existau legi care să permită instanțelor să revizuiască condițiile în care au fost deținuți reclamanții sau durata detenției lor. Curtea a constatat că normele juridice franceze în vigoare la momentul respectiv nu garantau suficient dreptul reclamanților la libertate și a constatat o încălcare a articolului 5.

UN CAT în articolul 4 sublinează că în sensul Protocolului opțional, privarea de libertate înseamnă orice formă de detenție sau închisoare sau plasarea unei persoane într-un loc public sau privat de reținere pe care nu îl poate părăsi după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură³².

În același timp, cadrul legal național și anume, art.30, al.4 a Legii 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului menționează expres că privare de libertate se definește ca orice formă de plasare a persoanei, la ordinul oricărui organ judiciar, administrativ sau al altui organ, într-un loc de detenție de stat sau privat, pe care aceasta nu îl poate părăsi după voia sa, în calitate de pedeapsă, sancțiune, măsură procesuală de constrângere, măsură de siguranță, precum și ca rezultat al dependenței față de o îngrijire acordată sau în baza oricărui alt motiv.

2.2. Evaluarea criteriilor privării de libertate în zona aeroportuară

Legalitatea detenției la AIC (zona sterilă). CtEDO stabilește că, dacă statul ține un migrant la frontiera aeriană (zona sterilă/ zona de tranzit/ orice alt loc în spațiul aeroportuar) trebuie să fie respectate cumulativ următoarele cerințe:

- trebuie să respecte art.5, al.1, lit.f CoEDO;
- să existe o bază legală clară/ sau să fie prevăzută de lege;
- să fie necesară și proporțională;

³¹ A se vedea Cauza Amuur c Franța (1996) <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57988%22%5D%7D>

³² Protocolul opțional la Convenția ONU împotriva torturii <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/optional-protocol-convention-against-torture-and-other-crue>

- să fie pe o durată limitată;
- să existe posibilitatea reală de contestare în fața unei instanțe de judecată;
- să fie asigurate condiții demne.

Așadar, pentru ca detenția la AIC să fie legală, aceasta trebuie să fie prevăzută de lege. Analizând prevederile legislației naționale relevante, observăm că aceasta **nu conține prevederi** privind „detenția la frontieră/ aeriană”; „cazarea temporară/ cazare în zona aeroportuară”; „privarea de libertate în zonele aeroportuare”; „asigurarea condițiilor de detenție în punctul de trecere aeroportuar”; „drepturi și obligații”; „responsabilitățile PF”, etc.

Drept puncte de reper a fost analizată legislația de bază, și anume:

- **Legea 28/2024 cu privire la frontiera de stat** a Republicii Moldova³³ - scopul căreia este asigurarea securității statului prin implementarea conceptului european de management integrat al frontierei, precum și asigurarea drepturilor fundamentale la frontieră;
- **Legea 200/2010 privind regimul juridic al străinilor** în Republica Moldova – care reglementează intrarea, aflarea și ieșirea străinilor pe/de pe teritoriul Republicii Moldova, acordarea și prelungirea dreptului de ședere, repatrierea, documentarea acestora, stipulează măsuri de constrângere în caz de nerespectare a regimului de ședere și măsuri specifice de evidență a imigrației, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaționale la care este parte. Notă: la al.4, art.6 a prezentei Legi, se susține doar că străinii care staționează în zonele de tranzit internațional ale aeroporturilor, în zonele de tranzit de la frontiera de stat sau în centre de cazare cu regim de zonă de tranzit ori pe ambarcațiuni ancorate în porturi fluviale nu cad sub incidența prevederilor prezentei legi referitoare la condițiile de intrare și de ședere a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. Iar, la art.8, al.5 se menționează că organul abilitat **va dispune cazarea străinului inadmis într-un loc special amenajat în acest scop**³⁴.
- **Legea 270/2008 privind azilul în Republica Moldova**, care – stabilește statutul juridic al solicitanților de azil, al beneficiarilor de protecție internațională, de protecție temporară și de azil politic, precum și procedura de acordare, încetare și anulare a protecției și instituie un cadru juridic și instituțional de funcționare a sistemului de azil în Republica Moldova. Această lege garantează că autoritățile competente asigură accesul în teritoriul Republicii Moldova³⁵.
- **Legea 192/2019 privind securitatea aeronautică** – stabilește cadrul normativ de bază privind protecția aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită. Această lege, utilizează doar în art.3, noțiuni generale expresia „persoană deportată” ca fiind, persoana care a intrat, legal sau ilegal, pe teritoriul unui stat și care, în temeiul deciziilor autorităților competente, urmează să părăsească teritoriul statului respectiv. La fel, Legea 192, la noțiuni generale menționează 5 tipuri de zone speciale și anume: (a) *zonă demarcată* - spațiu separat prin puncte de control al accesului de o zonă de securitate cu acces restricționat ori, în cazul în care zona demarcată reprezintă o zonă de securitate cu acces restricționat, de alte zone de securitate cu acces restricționat; (b) *zonă nonrestricționată* – zonă a unui aeroport, inclusiv teritoriul și clădirile aferente sau părți ale acestora din afara zonei de operațiuni aeriene, către care persoanele au acces liber; (c) *zonă de operațiuni aeriene* – zonă a unui aeroport destinată decolării, aterizării și deplasării aeronavelor, inclusiv teritoriul și clădirile aferente sau părți ale acestora, accesul către care este restricționat; (d) *zonă de securitate cu acces restricționat* – parte a zonei de operațiuni aeriene în care, pe lângă restricționarea accesului, se aplică măsuri și proceduri de securitate

³³ Legea 28/2024 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=149711&lang=ro#

³⁴ Legea 200/2010 (modificări 2026) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=151193&lang=ro#

³⁵ Legea 270/2008 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146838&lang=ro

aeronautică suplimentare și (e) *zonă supravegheată* – zonă a unui aeroport, inclusiv teritoriul și clădirile aferente sau părți ale acestora, accesul către care este supravegheat. **Aici, trebuie să specificăm că în percepția SPF AIC – zona de detenție a persoanelor inadmise la AIC este interpretată drept zonă de securitate cu acces restricționat, iar de până la Legea 28 – zonă sterilă. O analiză atentă a definiției „zonei de securitate cu acces restricționat” arată că aceasta nu este specifică și nu întrunește criteriile pentru a fi calificată ca „spațiu pentru detenția temporară a persoanelor inadmise”, or art.26 a Legii menționate – arată expres esența acestei zone speciale.**

- **Legea 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră** – reglementează atribuțiile și funcționarea Poliției de Frontieră, finanțarea și asigurarea logistică a ei, statutul juridic și protecția socială a polițiștilor de frontieră. Legea stabilește că în atribuțiile PF intră (a) asigurarea menținerii regimului frontierei de stat aeriene, (b) asigurarea securității publice și securității aeronautice, (c) să nu permită trecerea frontierei de stat prin punctele de trecere persoanelor care nu dețin acte valabile sau care au încălcat legislația ce reglementează intrarea, ieșirea, tranzitul și șederea pe teritoriul Republicii Moldova, (d) aplică măsura de nepermitere a intrării în Republica Moldova a străinului, în conformitate cu legislația, (e) asigură controlul asupra migrației în punctele de trecere a frontierei de stat, (f) realizează, în limita competențelor, acțiuni de prevenire, depistare și contracarare a migrației ilegale și a altor infracțiuni transfrontaliere³⁶. **Reiterăm că norma specială nu autorizează PF cu prerogative de reținere și asigurare a detenției migranților ilegali la frontieră, inclusiv aeriană³⁷.**
- **HG 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră**, care – stabilește misiunea, domeniile de activitate, funcțiile de bază, atribuțiile, drepturile și modul de organizare a activității IGPF ...[] cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale (a se vedea art.4). Regulamentul IGPF, pe lângă atribuțiile prevăzute de Legea specială, completează cu sarcini de – asigurare a respectării drepturilor și libertăților persoanelor la frontiera de stat a Republicii Moldova (art.7, pct.1, lit.h)³⁸. *Inter-alia, aceste prevederi indică că PF urmează să asigure garanțiile prevăzute de art., art. 3, 5, 8 și 14 CoEDO la frontiera aeriană*, chiar dacă actul normativ nu indică expres.
- **HG 16/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație**, care – stabilește misiunea, domeniile de activitate, funcțiile de bază, atribuțiile, drepturile, precum și modul de organizare și funcționare a acestuia. IGM - decide permisiunea intrării pe teritoriul Republicii Moldova a solicitanților de azil care au depus cererea de azil la PTF aerian; realizează măsurile de protecție și de asistență oferite solicitanților de azil, beneficiarilor de protecție internațională, protecție temporară și azil politic; propune înființarea, la necesitate, a centrelor de cazare a solicitanților de azil și a beneficiarilor de protecție internațională și administrează aceste Centre; gestionează, coordonează și controlează procesul de cazare a solicitanților de azil și a beneficiarilor de protecție temporară/internațională în centre de cazare.³⁹ **Nici această normă nu prevede asigurarea garanțiilor la AIC. Dar, indică atribuțiile IGM doar după ce solicitanții de azil au intrat efectiv pe teritoriu.**
- **HG 147/2022 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene**, vizează aplicarea și menținerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuturor standardelor internaționale referitoare la facilitățile aplicabile, în principal, operatorilor aerieni naționali și străini, precum și aeroporturilor civile internaționale, etc. Această HG este unicul act care definește *persoana expulzată, persoana inadmisibilă, persoană documentată incorect și*

³⁶ Legea 283/2011 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144603&lang=ro

³⁷ Raport tematic <https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-respectarea-drepturilor-persoanelor-ce-au-nevoie-de-protectie-internationala-la-punctele-de-trecere-a-frontierei-situatia-anului-2024-2/>

³⁸ HG 1145/2018 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=153977&lang=ro#

³⁹ HG 16/2023 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150362&lang=ro

reglementează procedura de reîntoarcere a persoanelor expulzate sau inadmise specifică pentru operatorii aerieni. **Nici această HG, nu prevede condițiile de cazare temporară a persoanelor supuse formelor de expulzare sau inadmise la AIC.**

- Revenind la **Legea 28/2024 cu privire la frontiera de stat**, noua lege, în premieră⁴⁰ a stabilit la art.51 – în obligația operatorilor de transport aerian ca atunci când există o decizie privind neautorizarea intrării în privința străinului [...] **obligația de a-l returna imediat pe străin** [...]. La fel, legiuitorul a stabilit că transportatorul suportă toate costurile necesare legate de **întreținerea și transportarea străinului** [...]. Legea nu stabilește ce prezumă/ sau include „întreținerea” străinului și dacă această obligație revine în cazul privării de libertate a acestuia și pe perioada respectivă în cazul în care transportarea imediată a eșuat.
- În deciziile SPF AIC privind refuzul intrării persoanei în Republica Moldova **nu se menționează despre locul plasării persoanei inadmise**, dacă returnarea acesteia nu poate fi realizată imediat.

Proportionalitatea detenției la aeroport. Următorul criteriu important pentru a stabili că privarea de libertate este conformă art.5 CoEDO este dacă aceste măsuri au fost necesare și proporționale scopului urmărit. Aici, trebuie să menționăm că legislația, practicile naționale nu prevăd alternative la detenție, și, că de facto, doar un procent extrem de mic din persoanele neadmise au primit acces în teritoriul, după ce au fost refuzați și doar pentru că au solicitat azil și cererile respective au fost acceptate/ auzite. **Potrivit datelor oficiale, în 2025 din 4010 străini ce au primit refuz de intrare și au fost returnați de la AIC – doar 28 persoane au obținut azil (solicitanți de azil). Rata de persoane inadmise la Aeroport, depășește rata persoanelor neadmise la toate PTF terestre cumulativ. Datele PF, mai arată că SPF au raportat 1995 solicitanți de azil la zona de frontieră (treceri irelugare)**⁴¹. În deciziile SPF AIC privind refuzul intrării persoanei în Republica Moldova **nu se argumentează asupra motivelor de neadmitere. Deciziile tipizate, includ doar articolul aplicat străinului ca motiv de neadmitere. Iar, străinului i se sugerează să consulte legislația oficială de pe sursele web și să se documenteze. Agentul poliției de frontieră doar bifează rubrica, care în opinia acestuia sau potrivit actelor prezentate se referă la situația străinului nemijlocit.**

Durata detenției la aeroport. Legislația cadru oferă dreptul PF la cazarea temporară a străinilor ce nu au putut fi reîntorși în perioada de până la 24 ore⁴². Cazarea respectivă se realizează de către organul abilitat (nefiind indicat concret instituția) într-un loc special amenajat în acest scop. Dacă motivele care fac imposibilă plecarea nu încetează în 24 de ore de la data cazării, străinul va fi predat autorității competente pentru străini în vederea îndepărtării de pe teritoriul Republicii Moldova, în condițiile legii. *De facto*, ultima prevedere se aplică doar în favoarea solicitanților de azil la AIC și nu celorlalte persoane inadmise. IGM are un rol limitat în acest proces. În monitorizările realizate de OAP și informațiile primite în sesizări/ cereri – au existat situații de depășire a perioadei de 24 ore în zona aeroportuară. Problema cea mai mare este că PF **nu menține o evidență a perioadei de plasament** a persoanelor în zona sterilă sau restricționată a persoanelor inadmise, fapt ce împiedică aprecierea duratei reale a detenției. Totuși, SPF AIC, în ultimele vizite, au dat asigurări că durata de 24 ore este strictă și că aceasta nu este depășită, decât în rare cazuri legate de imposibilitatea achiziționării biletelor de retur.

Respectarea condițiilor demne de detenție. Standardele CPT conferă să statul trebuie să asigure condiții demne de detenție-cazare, inclusiv în zona aeroportuară/ de tranzit/ internaționale sau orice alt

⁴⁰ Anterior, Legea 215/2011 cu privire la frontiera de stat cu toate modificările ulterioare – nu prevede obligațiile operatorilor de transport privind returnarea imediată, întreținerea și transportarea străinilor neadmiși.

⁴¹ Răspunsul IGPF nr.35/3-11710 din 23.12.2025

⁴² Art.8, al.5 Legea 200/2010 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=151193&lang=ro

loc unde pot fi deținute temporar persoanele inadmise pe aeroporturi. Potrivit CPT, persoanelor reținute la aeroport, trebuie⁴³:

- să li se ofere posibilități adecvate pentru a dormi,
- să li se permită accesul la bagajele lor,
- să li se ofere acces la dotările sanitare echipate adecvat,
- să li se permită să iasă zilnic la aer,
- să le fie asigurat accesul la mâncare și,
- dacă este necesar, să le fie asigurat accesul la îngrijire medicală⁴⁴.

De facto, persoanele inadmise sunt conduse la etajul II al aeroportului prin zona de tranzit. Înainte de a fi conduși/ însoțiți la etajul II – unele persoane inadmise pot fi supuse controlului suplimentar de nivelul II într-un cabinet de la etajul I al aeroportului. Acolo pot fi reprezentanții IGPF și SIS, care abordează subiecte inclusiv legate de securitatea statului, traseul parcurs, proveniența surselor de venit, scopul și motivele călătoriei, etc. Angajații PF/ SIS - pot verifica bagajul personal (de mână) sau ridica și examina alte acte deținute sau prezentate, inclusiv identificate (urmărire a controlului corporal) la persoana străină. Actul de călătorie este ridicat și păstrat de PF până la îmbarcare. Persoanei inadmise îi este eliberată decizia de refuz de intrare. De regulă, angajații PF îi explică drepturile și obligațiile, precum și opțiunile de reîntoarcere. Dacă persoana inadmisă este violentă, pot fi atrași angajații SOPIE (Serviciului operativ specializat al SPF AIC) pentru a asigura securitatea aeroportuară, personală și a decide asupra aplicării forței sau a mijloacelor speciale. Acest Serviciu are misiuni *antiterro*, dar este implicat în remedierea conflictelor/ incidentelor dintre personalul PF și pasageri.

La etajul II al aeroportului, persoanele inadmise sunt plasate într-o *boxă* de sticlă transparentă securizată cu izolare fonică, de dimensiuni: cca 3 m – lățime și 6 m lungime, improvizată ca spațiu pentru detenția temporară a acestora (24 ore sau mai mult)⁴⁵. În acest spațiu există canapele extensibile (sau sofă de colț) de cca 55 cm lățime, incomode pentru dormit pe durate de câteva ore. De regulă, aici sunt plasați femeile cu bărbații; familiile cu copii; străini de diferite etnii sau cetățenii – în comun, nefiind delimitat. Evidența duratei de plasare nu este menținută din 2022. Comunicarea cu străinii inadmiși se realizează în limba engleză, rusă sau prin google-translate. În cazul necesității intervențiilor urgente medicale, de către PF este solicitată asistența medicală de urgență, care este localizată pe teritoriul AIC. Produse alimentare/ pachet alimentare sau apă potabilă nu li se oferă străinilor inadmiși. Aceștia pot solicita compensare de la companiile avia sau să-și procure pe cont propriu sandwich-uri/apă de la cafenea. Mamele cu copii/ părinții cu copii pot utiliza odaia destinată, doar sub supraveghere. La fel, copiii pot să uzeze de terenul de joacă, sub supraveghere. Nu există spațiu pentru duș/ îmbăiere. Străinii pot utiliza telefoanele mobile personale. Relațiile angajat-străinul inadmis, în timpul vizitelor – erau bune. Nu au fost înregistrate plângeri de abuz. Dar, în unele cereri remise de străini ulterior returnării, aceștia deplângeau un șir de încălcări admise și nemulțumiri. Persoanelor inadmise li se ridică pașapoartele pe durata staționării în ZSAR. Ei, pot să-și facă fotografiile la pașaport și să-și procure pe cont propriu bilet avia de retur.

Zona respectivă este delimitată de restul spațiului de așteptare al AIC prin bandă delimitatoare. Acest spațiu este supravegheat continuu de angajații SPF AIC (2-3 persoane) și supraveghere video. Persoanele inadmise sunt însoțite la wc, cafenea și fumoar de către polițiștii de frontieră. Pe perioada identificării soluțiilor pentru reîntoarcerea lor, străinii se află în spațiul improvizat. Străinii nu au acces la aer liber pe

⁴³ CPT standarde „Persoanele străine reținute ca urmare a legislațiilor referitoare la intrarea și sejurul străinilor”
<https://rm.coe.int/16806ce907>

⁴⁴ CPT interzice plasarea persoanelor inadmise de comun cu „criminalii suspecți”, „deținuții provizorii sau condamnați”, precum și detenția lor într-o închisoare obișnuită (penitenciar).

⁴⁵ A se vedea Anexa 1

durata aflării lor în zona respectivă. Unii, nu au acces la bagajul mare, ci doar personal. Tuturor, li se ridică pașapoartele valabile sau actele nevalabile. Pașaportul ridicat, este înmânat de angajatul PF însoțitorului de bord la decolare. În situațiile în care, străinii inadmiși se opun reîntoarcerii (inclusiv, manifestă violență) sunt solicitați angajații SOPIE, care le aplică forța fizică/ cătușele, și îi conduc forțat spre aeronavă.

După cum am menționat *supra*, legislația națională **nu definește/desemnează spațiul** destinat cazării-detenției persoanelor inadmise la AIC. **Plasarea străinilor inadmiși are loc în baza unei practici și a necesității SPF AIC de a asigura reîntoarcerea lor.** Totuși, în comunicatele PF este menționată „ZSAR” – zona specială aeroport. În standardele UE se menționează despre: „zonă sterilă/ steril area” sau „ zonă de așteptare - holding area”; „zonă de tranzit desemnată pentru persoanele cărora li s-a refuzat intrarea - designated transit area for persons denied entry” sau „ zonă pentru persoanele care așteaptă returnarea în urma refuzului intrării - area for persons awaiting return following refusal of entry”.

Avocatul Poporului a constatat deja, în rapoartele sale de vizită/ tematice precum că în zona aeroportuară (zona sterilă, denumită anterior) **nu sunt asigurate condiții demne** de plasare temporară pentru persoanele inadmise, așa cum o cer standardele⁴⁶.

Durata procedurilor de control de securitate. În jurisprudența sa cu privire la controlul de securitate al pasagerilor aerieni, CtEDO a avut câteva abordări diferite. În speța *Gahramanov c Azerbaidjanului* (2013)⁴⁷ aceasta a menționat că aplicarea măsurilor de control și de supraveghere asupra reclamantilor pe o durată de cca 11 ore – nu au echivalat cu o lipsire de libertate. Iar, în cauza *Kasparov c Rusiei* (2016)⁴⁸ – Curtea a constatat că reținerea reclamantului pentru o perioadă de 5 ore în aeroport, a depășit cu mult perioada de timp necesară verificării, fiind considerată contrară art.5 din Convenție. De altfel, Curtea susține că atunci când un pasager a fost oprit de agenții serviciilor de frontieră în timpul unui control efectuat într-un aeroport pentru verificarea situației sale și reținerea sa nu a depășit timpul strict necesar pentru îndeplinirea formalităților solicitate, nu se ridică nicio problemă din perspectiva art.5 din Convenție. Urmare, este important ca autoritățile de frontieră să exercite controlul suplimentar de securitate (de nivelul II) în termen strict necesar pentru îndeplinirea formalităților – pentru ca acțiunile acestora să fie strict legale.

Solicitările de azil în aeroport. În situațiile în care un străin solicită verbal/ scris o formă de protecție internațională în spațiul aeroportuar și autoritățile de frontieră (alte entități cu misiuni de securitate) îi refuză acest drept fundamental detenția acestora va fi una **exceptională**. Directiva UE privind condițiile de primire (azil) impune autorităților de frontieră să aplice alternative la detenție. Iar, Codul Frontierelor Schengen, chiar dacă permite statelor să refuze intrarea străinilor le obligă ca măsurile respective să fie proporționale și respectuoase față de demnitatea umană.

Respectarea principiului non-refoulment la aeroport. Legislația națională interzice *inter-alia* returnările, expulzările sau orice formă de reîntoarcere a străinilor în țara de origine/ regiunea unde există riscul supunerii acestuia la tortură sau rele tratamente, inclusiv asupra vieții și sănătății. *De facto*, este dificil de estimat/evaluat nivelul de respectare/asigurare a acestui principiu absolut la AIC. În mare parte, depinde mult de persoana străină și vigilența polițistului de frontieră. Dacă, persoana este pro-activă și sesizează continuu PF sau o convinge asupra *sincerității* cererii de azil – acest principiu poate fi aplicat realmente. Suplimentar, în AIC activează agenții **SIS** – sugestiile cărora sunt decisive.

⁴⁶ <https://ombudsman.md/rapoarte/drepturile-persoanelor-straine/>

⁴⁷ Decizia CtEDO Gahramanov c Azerbaidjan: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-128239%22%5D%7D>

⁴⁸ Hotărârea Kasparov c Rusia: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-167094%22%5D%7D>

De exemplu: din cele peste 4010 persoane neadmise la AIC – **1068** (sau 26,63%) au primit acest refuz urmare a sugestiilor/ recomandărilor sau notificărilor SIS. Agenții PF nu vor risca să se opună deciziilor SIS, fiind în cadrul acestui proces vulnerabili. Suplimentar, menționăm că la momentul evaluării – **nu exista vreun proces operațional/instrucțiuni tehnice și chiar obligația agentului PF de a realiza o evaluare a riscului ca persoana returnată poate fi supusă torturii.**

Controlul judecătoresc. În Rapoartele anterioare, Avocatul Poporului a reiterat deja motivele lipsei controlului judecătoresc asupra deciziilor/ acțiunilor și inacțiunilor IGPF/ PF, care rămân relevante și pentru acest Raport tematic. Chiar dacă deciziile SPF AIC privind refuzul intrării persoanei în Republica Moldova conțin rubrica „decizia poate fi contestată” – aceasta reprezintă mai mult **o formalitate**, decât un angajament clar al PF de a asigura accesul efectiv la o instanță de judecată a persoanelor aflate în situații de neadmitere la AIC. Contestarea propriu-zisă a vreunei decizii de refuz implică respectarea unui șir de aspecte procedurale-procesuale obligatorii în contenciosul administrativ pe care străinul aflat efectiv în zona restricționată a AIC nu o poate îndeplini. Avocații/ consilierii juridici ai UNCHR nu au acces efectiv în zona restricționată, fiind necesară o autorizație specială în acest sens de la IGPF.

Ombudsmanul (în interesul unor străini returnați arbitrar) a depus mai multe acțiuni în instanțele naționale (IGPF, IGM, instanțele de judecată) – toate fiind soldate **cu refuz**, inclusiv formale. Instanțele de judecată nu au ezitat să examineze în fond, realmente cauzele, ceea ce, la fel, ridică semne de întrebare referitoare la independența, autonomia sistemului judecătoresc național: -

De exemplu: din 14 hotărâri ale instanțelor de fond în perioada 2024-2025 (disponibile pe web) doar 1 singură cauză privind contestarea refuzului intrării în Republica Moldova a fost admisă, restul fiind respinse. Apropo, în nicio cauză – instanțele nu au evaluat riscul supunerii la tortură (deși, a fost cazul).

În concluzie, menținerea unei persoane în zona *sterilă* / zona de tranzit internațional/ orice alt loc în incinta aeroportului/ frontierei aeriene – **constituie detenție în sensul art.5 CoEDO**, atunci când aceasta este supusă unui control continuu și nu are libertatea reală de a părăsi locul, fiind supusă aceluiași standarde ca oricare altă formă de privare de libertate. Dacă persoana: (a) nu poate părăsi zona delimitată, (b) nu poate intra în țară, (c) este sub control permanent – **există detenție**, indiferent de denumire.

În lipsa unui cadru național, a prevederilor relevante privind „detenția la frontieră/ aeriană”; „cazarea temporară/ cazare în zona aeroportuară”; „privarea de libertate în zonele aeroportuare”; „asigurarea condițiilor de detenție în punctul de trecere aeroportuar”; „drepturi și obligații”; „responsabilitățile PF”, etc – **orice detenție a persoanelor inadmise la AIC poate fi apreciată ca formă arbitrară de detenție/ privare ilegală de libertate/ măsură excepțională și contrară art. 5 CoEDO. La moment, detenția persoanelor inadmise se realizează urmare a unei practici administrative – ceea nu corespunde prevederilor Convenției europene. Condițiile de cazare-detenție actuale nu sunt demne.** Suplimentar, odată ce art.8, al.5 a Legii 200/2010 privind regimul juridic al străinilor stabilește obligația de cazare a persoanei inadmise într-un loc special amenajat de către organul abilitat se prezumă că PF trebuie să-și asume această atribuție.

Cumulul celor constatate, arată cu certitudine că garanțiile stabilite de Convenția Europeană nu sunt îndeplinite de Statul Republica Moldova la frontiera aeriană și că angajamentele internaționale sunt mai mult declarative, decât realizate ca atare. Persoanele străine nu au acces real, sigur și transparent la procedura de azil la AIC. Iar, persoanele inadmise sunt în

imposibilitate reală și eficientă/efectivă de a contesta deciziile/ acțiunile și inacțiunile Poliției de Frontieră, și controlul judecătoresc ex-post rămâne mai mult o formalitate. Asigurarea respectării principiului non-refoulement la AIC nu este realizat corespunzător. În consecință, drepturile persoanelor străine la frontiera aeriană continuă să fie încălcate.

III. PROCEDURA DE REFUZ DE INTRARE LA AEROPORTUL CHIȘINĂU

3.1. Cadrul legal național

Reamintim că în Republica Moldova există **4 legi speciale** ce autorizează sau refuză accesul străinilor în teritoriu și anume: -

- 1) Legea 28/2024 cu privire la frontiera de stat, prevede în art.23 – **16 motive de neadmitere** în teritoriu și unele noutăți neexplicate, precum: alertă națională; consemn nominal; garanții de părăsire a teritoriului; lipsa mijloacelor suficiente de subzistență pentru șederea deplină și inclusiv cheltuieli de reîntoarcere, etc;
- 2) Legea 200/2010 privind regimul juridic al străinilor – prevede doar **7 motive de admitere** în teritoriu și **19 motive de neadmitere** în Republica Moldova. Doar 6 motive sunt similare în ambele acte normative (Legea 28 și Legea 200).
- 3) Legea 270/2008 privind azilul în Republica Moldova – prevede acces din momentul cererii, doar cu permisiunea IGM, inclusiv în termen sau după 24 ore de cazare preliminară și,
- 4) Legea 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră – prevede atribuțiile PF privind accesul în teritoriu.

Per ansamblu, legislația națională este **rigidă** referitor la intrarea în țară a persoanelor străine (cu excepția cetățenilor UE, după modificările ce urmează să intre în vigoare în 2026). Mai mult, legislația menționată supra, descurajează accesul solicitanților de azil în teritoriu, în special la AIC.

Spre exemplu, un solicitant de azil, va fi returnat mai degrabă, dacă va prezenta la PTF AIC un act de identitate fals, pentru că legea obligă polițistul de frontieră să-l returneze imediat și că, un solicitant nu ar putea să prezinte acte false în scop de a beneficia de protecție internațională?!. Este de la sine înțeles că un solicitant de azil poate utiliza documente false pentru a ieși din țara de origine și a solicita o formă de protecție într-un alt stat, or scopul acestuia este siguranța personală, a familiei. Nu e neapărat, dar această excepție poate să existe.

Cadrul legal, nu obligă polițistul să evalueze azilul la frontieră și să dea prioritate aplicării Legii 270 privind azilul. De facto, polițistul de frontieră va aplica refuzul intrării, inclusiv pentru a fi scutit de vreo anchetă internă. **Acest vid juridic, calitatea actelor legislative, confuzie între prioritatea actelor legislative și practicile administrative sunt în defavoarea solicitanților de azil la AIC.**

3.2. Practicile administrative

La fiecare refuz de intrare, polițistul de frontieră responsabil va întocmi Decizia privind refuzul intrării persoanei în Republica Moldova⁴⁹.

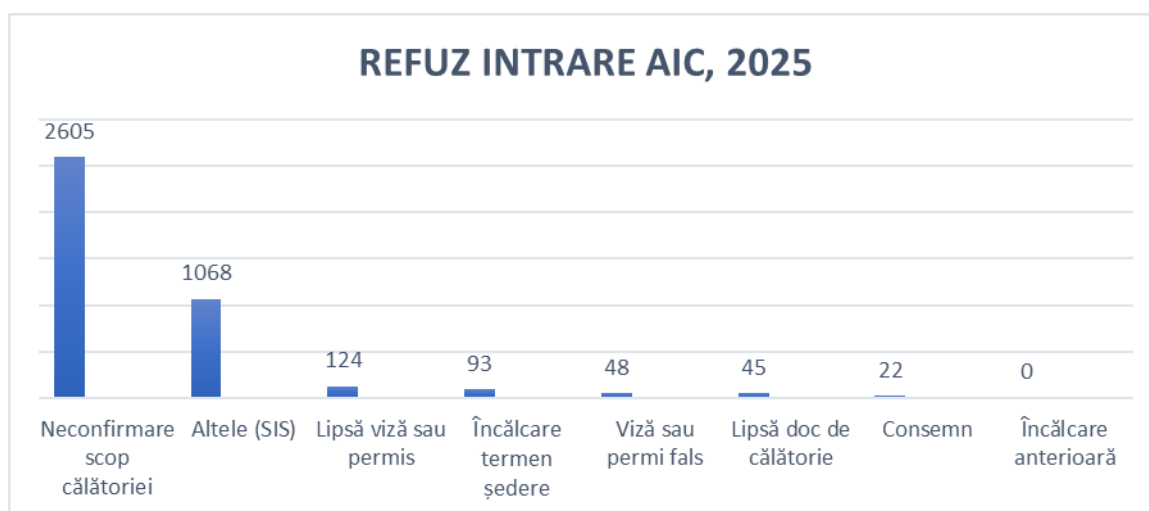
⁴⁹ Formularul tipizat al Deciziei privind refuzul intrării persoanei în Republica Moldova, disponibil la: https://www.legis.md/UserFiles/Image/RO/2019/mo241-243md/anexa%20nr_1_482.pdf

Decizia respectivă reprezintă un formular tipizat ce include: data, ora întocmirii/ evenimentului, locul (PTF); datele de identificare a polițistului de frontieră; datele de identificare ale persoanei refuzate; datele privind viza; locul decolării; scopul declarat al vizitei; 11 motive de refuz al intrării în țară (doar se bifează de agentul PF) prevăzute de Legea 200 privind regimul juridic al străinilor; rubrica comentarii (pentru acordul/ dezacordul persoanei sau mențiuni privind refuzul semnării deciziei); informații privind contestarea deciziei; semnătura persoanei și a polițistului de frontieră cu aplicarea ștampilei. Decizia este tradusă în 3 limbi (română, rusă și engleză).

Se prezumă că în activitatea sa, polițistul de frontieră este independent, autonom. Însă, în mai multe situații, polițiștii de frontieră, în special de la AIC sunt influențați de avizele, sugestiile, notele deseori verbale ale **agenților SIS** (remarcă: este o observație) în special la luarea deciziilor privind refuzul admiterii în țară a unor categorii specifice de cetățeni străini, inclusiv în lipsa vreunor dovezi corespunzătoare. Temeiul legal al implicării SIS este art.55 a Legii 28/2024 cu privire la frontiera de stat, unde instituția co-participă la realizarea managementului integrat al frontierei de stat, inclusiv participă la (a) luarea deciziilor privind autorizarea intrării pe teritoriul R. Moldova a străinilor care prezintă pericol pentru securitatea națională și/sau pentru ordinea publică și (b) la supravegherea frontierei de stat în scopul combaterii criminalității transfrontaliere. Colaborarea SIS cu PF la luarea deciziilor privind autorizarea intrării pe teritoriul R. Moldova a străinilor ce prezintă pericol pentru securitatea națională și/sau pentru ordinea publică - reprezintă informații atribuite la secretul de stat.

Informațiile privind categoria persoanelor neadmise sunt clasificate în Sistemul informațional centralizat al IGPF, la rubricile: (1) neconfirmare scopului călătoriei; (2) altele; (3) lipsă viză/ permis; (4) lipsă document de călătorie; (5) încălcarea termenului de ședere; (6) viză sau permis fals; (7) încălcarea anterioară și (8) consemn. Rubrica „altele” – se indică avizele SIS, iar în decizii se are în vedere litera „J”.

În 2025, potrivit datelor PF în sistemul informațional au fost înregistrate **4010 persoane cu refuz de intrare** în Republica Moldova: -

După cetățenia persoanelor străine inadmise, observăm următoarele tendințe (Turcia: 1265, Federația Rusă și Rusia: 561, Azerbaidjan: 475, Uzbekistan: 412): -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
Afganistan	3	3
AFRICA DE SUD	6	34
Albania	4	5
Algeria	4	4
Angola	3	3
Armenia	32	39
Azerbaidjan	289	475
Bangladesh	22	29
Belarus	69	84
BELGIA	2	2
Bolivia	2	2
Brazilia	3	3
Bulgaria	1	1
Camerun	9	9
Canada	1	1
CEHIA	1	1
China	57	76
Coasta de Fildeș	2	2
Columbia	15	20
Comore	1	1
Congo	2	2
Congo, Republica Democratică	4	5
Costa Rica	1	1
Cuba	12	18
Ecuador	34	45
ECUATOR	2	2
Egipt	14	18
EGYPT	1	1
Elveția	1	1
Estonia	1	1
Etiopia	1	1
Federația Rusă	413	555
Filipine	10	10
Franța	1	1
Georgia	38	54
Germania	5	5
Ghana	17	23
Grecia	5	6
Guineea	2	2
Guyana	2	3
Haiti	6	9
INDIA	115	153
Indonezia	2	2

IORDANIA	3	11
Irak	1	1
IRAN	8	8
IRAQ	5	5
Israel	13	13
Italia	22	22
Kazahstan	63	70
Kenya	1	1
Kârgâzstan	24	25
Laos	1	1
LEBANON	2	2
Letonia	1	1
Liban	4	6
Libia	4	4
Lituania	1	1
MADAGASCAR	1	1
Mali	1	1
Marea Britanie	5	5
Maroc	10	11
Mauritius	1	1
Mexico	2	2
Mongolia	3	3
Namibia	2	2
Nepal	13	19
Nigeria	30	36
Pakistan	30	43
Palestina	5	9
Peru	2	2
Polonia	2	2
Portugalia	1	1
Regatul Thaiandei	2	2
Republica Dominicană	1	2
România	5	5
Rusia	6	6
Senegal	4	5
Serbia	3	3
Siria	9	9
Somalia	1	1
Sri Lanka	3	3
Statele Unite ale Americii	8	8
Sudan	1	1
SURINAME	1	1
SWITZERLAND	1	1
Tadjikistan	115	180

Tanzania	1	1
Tunis	5	5
TUNISIA	4	5
TURCIA	600	1265
TURKMENISTAN	15	18
Ucraina	41	43
Uruguay	1	1
Uzbekistan	244	412
Vanuatu	2	2
Venezuela	1	1
Vietnam	5	5
Yemen	1	1
(necompletat)		3
Total	2556	4010

Pentru neconfirmarea scopului călătoriei în Republica Moldova au fost inadmise **2605 străini**, după cum urmează: -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
Afganistan	2	2
AFRICA DE SUD	4	4
Albania	4	5
Algeria	1	1
Angola	2	2
Armenia	23	27
Azerbaidjan	243	403
Bangladesh	7	12
Bolivia	2	2
Brazilia	2	2
Camerun	5	5
China	50	68
Columbia	12	16
Comore	1	1
Congo, Republica Democratică	2	2
Costa Rica	1	1
Cuba	12	18
Ecuador	29	38
ECUATOR	2	2
Egipt	1	2
EGYPT ⁵⁰	1	1
Georgia	29	44
Germania	1	1

⁵⁰ Informație extrasă din baza de date a IGPF în care numele unei țări redată dublu, de ex: „Egipt și EGYPT”.

Ghana	9	10
Guyana	1	1
Haiti	6	9
INDIA	100	134
Irak	1	1
IRAN	2	2
IRAQ	2	2
Kazahstan	40	42
Kîrgîzstan	17	18
LEBANON	1	1
Liban	1	1
Libia	1	1
Marea Britanie	1	1
Maroc	6	6
Mexica	1	1
Mongolia	2	2
Namibia	1	1
Nepal	10	16
Nigeria	23	28
Pakistan	20	31
palestina	5	9
Peru	2	2
Regatul Thaiandei	1	1
Republica Dominicană	1	2
Senegal	3	4
Serbia	1	1
Siria	5	5
Sri Lanka	1	1
Statele Unite ale Americii	2	2
Sudan	1	1
SURINAME	1	1
Tadjikistan	60	78
Tunis	1	1
TUNISIA	1	2
TURCIA	580	1239
TURKMENISTAN	12	15
uruguay	1	1
Uzbekistan	167	264
Vanuatu	2	2
Venezuela	1	1
Vietnam	2	2
Yemen	1	1
(necompletat)		3
Total general	1532	2605

Pentru lipsa vizei sau a permiselor de ședere au fost inadmise **124 persoane** străine: -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
Algeria	2	2
Angola	1	1
Bangladesh	7	7
Camerun	2	2
China	4	4
Coasta de Fildeș	1	1
Congo	1	1
Congo, Republica Democratică	1	1
Ecuador	3	4
Egipt	12	14
Filipine	10	10
Ghana	1	1
Guineea	1	1
Guyana	1	2
INDIA	11	14
Indonezia	2	2
IODANIA	2	10
IRAN	4	4
IRAQ	2	2
Kenya	1	1
Laos	1	1
Liban	2	2
Libia	1	1
Maroc	4	5
Mongolia	1	1
Namibia	1	1
Nepal	3	3
Nigeria	3	3
Pakistan	2	2
Regatul Thaiandei	1	1
Senegal	1	1
Siria	3	3
Sri Lanka	1	1
Tanzania	1	1
Tunis	4	4
TUNISIA	3	3
TURCIA	1	2
TURKMENISTAN	2	2
Vietnam	3	3
Total general	107	124

Iar, pentru lipsa documentului de călătorie valabil, au fost refuzate 45 persoane străine, precum: -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
Afganistan	1	1
Armenia	1	1
Belarus	1	1
Egipt	1	2
Federația Rusă	1	1
Germania	1	1
Grecia	3	3
INDIA	1	1
Israel	2	2
Italia	16	16
Mali	1	1
Mexica	1	1
Statele Unite ale Americii	1	1
TURCIA	2	2
Ucraina	9	10
Uzbekistan	1	1
Total general	43	45

În aceeași perioadă, pentru încălcarea perioadei de ședere în Republica Moldova au fost refuzate **93** persoane străine: -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
Armenia	3	3
Belarus	1	1
BELGIA	1	1
Bulgaria	1	1
Columbia	1	1
Elveția	1	1
Federația Rusă	4	4
Franța	1	1
Georgia	5	5
Germania	2	2
Grecia	1	1
INDIA	2	2
IRAN	1	1
Israel	8	8
Italia	4	4
Kazahstan	2	2
Letonia	1	1
Lituania	1	1
MADAGASCAR	1	1
Marea Britanie	2	2

Mauritius	1	1
Portugalia	1	1
România	5	5
Statele Unite ale Americii	3	3
SWITZERLAND	1	1
Tadjikistan	1	1
TURCIA	7	7
Ucraina	25	25
Uzbekistan	5	6
Total general	92	93

Pentru prezentarea/deținerea vizei, permisului de ședere fals sau falsificat, au fost inadmise **48** străini: -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
Azerbaidjan	1	1
Bangladesh	8	10
Camerun	2	2
China	1	2
Coasta de Fildeș	1	1
Congo	1	1
Etiopia	1	1
Ghana	6	11
Guineea	1	1
Libia	1	1
Nigeria	3	4
Pakistan	8	10
Somalia	1	1
Sri Lanka	1	1
Uzbekistan	1	1
Total general	37	48

În consemn, dispus de organele de drept, au fost incluși 22 străini și refuzați pentru intrare în țară: -

Țara de origine	Nr. de cazuri	Nr. de persoane per cursă
Algeria	1	1
Azerbaidjan	1	1
Ecuador	2	3
Federația Rusă	1	1
Germania	1	1
INDIA	1	2
ISRAEL	1	1
ITALIA	1	1
Tadjikistan	1	1
TURCIA	4	4
TURKMENISTAN	1	1

Ucraina	1	1
Uzbekistan	3	4
Total	19	22

Dar, din motive de securitate națională, ordine publică (la rubrica altele) au fost inadmise **1068 persoane** străine, după cum urmează: -

Tara de origine	Nr de cazuri	Nr de persoane
AFRICA DE SUD	2	30
Armenia	5	8
Azerbaidjan	44	70
Belarus	67	82
BELGIA	1	1
Brazilia	1	1
Canada	1	1
CEHIA	1	1
China	2	2
Columbia	1	2
Congo, Republica Democratică	1	2
Estonia	1	1
Federația Rusă	407	549
Georgia	4	5
Ghana	1	1
Grecia	1	2
IORDANIA	1	1
Israel	2	2
Italia	1	1
Kazahstan	21	26
Kîrgîzstan	7	7
LEBANON	1	1
Liban	1	3
Marea Britanie	2	2
Polonia	2	2
Rusia	6	6
Serbia	2	2
Siria	1	1
Statele Unite ale Americii	2	2
Tadjikistan	53	100
TURCIA	6	11
Ucraina	6	7
Uzbekistan	67	136
Total general	721	1068

Revenind la decizia de refuz tipizată, observăm că la **litera „I”** este menționat motivul „este considerat ca reprezentând o amenințare pentru ordinea publică, securitatea națională, sănătatea publică” și totodată **litera „J”** ce indică „nu întrunește alte condiții stabilite de art.8 a Legii 200/2010 sau alte acte normative”. De regulă, atunci când există solicitarea SIS, potrivit angajaților PF – se bifează litera „J”, chiar dacă motivele pentru securitatea națională sunt incluse la litera „I”. Această *bifă*, scutește angajatul PF de a oferi explicații suplimentare persoanei inadmise, inclusiv posibilitatea contestării, or ar fi „secret de stat”. **Persoana nu va cunoaște argumentele/ dovezile privind neadmiterea în țară.**

În continuare, deși IGPF în răspunsul său din 2025 a informat OAP, precum că PF cooperează cu SIS în vederea neadmiterii persoanelor în teritoriu, SIS susține contrariul. În răspunsul său, SIS a susținut că în perioada 2022-2025 pe segmentul cooperării cu IGPF au fost remise 9 informări către PF – aferent segmentului de migrație ilegală⁵¹. SIS nu a confirmat/ infirmat remiterea a 721 informații privind riscurile asupra securității naționale din partea a 1068 persoane străine inadmise.

Ombudsmanul nu contestă prerogativa instituțiilor statului de a decide cu privire la refuzul intrării în țară a străinilor, în special pentru motive de securitate națională. Mai degrabă, Avocatul Poporului reamitește autorităților competente despre obligația de a asigura standardele internaționale în materia drepturilor omului, menținând o balanță echidistantă, corectă și non-arbitrară.

În concluzie. Urmare a hotărârii în cauza OZDIL și alții c Moldovei (cererea 42305/18), **Republica Moldova și-a asumat angajamente de a argumenta deciziile privind indizerabilitatea străinilor**, etc, ce se referă inclusiv la stiuția persoanelor refuzate pentru motive de securitate. **Constatările din teren, cumulate cu sesizările suplimentare arată că de facto, Republica Moldova continuă să abuzeze la emiterea deciziilor de neadmitere, inclusiv prin a limita persoana cu privire la argumentele ce au stat la baza actului administrativ. Procesele la SPF AIC în acest sens, trebuie să fie clare și conforme standardele privind drepturile omului.**

RECOMANDĂRILE AVOCATULUI POPORULUI

Respectarea demnității umane, a drepturilor fundamentale și a principiilor egalității și nediscriminării constituie obligații esențiale ale autorităților publice, indiferent de constrângerile administrative, financiare sau de securitate. Standardele internaționale, regionale și naționale impun garantarea accesului la servicii de bază, inclusiv la cazare adecvată, pentru toate persoanele luate în custodie.

Abordările față de străinii reținuți la frontieră sau solicitanții de azil/protecție internațională, trebuie să fie cu accent pe respectul față de demnitatea umană, nevoile și necesitățile reale și specifice fiecărei persoane, astfel încât procesele administrative să fie cât mai umane.

Cadrul legal și regulatoriu trebuie să fie bazat pe o abordare față de drepturile omului, iar o instituție de detenție trebuie să aibă capacitatea deplină pentru asigurarea acestora.

Urmare, a constatărilor Raportului tematic, conducându-mă de prevederile al.2, art.24 a Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

⁵¹ Răspuns SIS nr. IE/6119 din 17 iunie 2025.

RECOMAND

MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE:

1. Să examineze constatările acestui Raport cu atenție, și să elaboreze, în termen de 3 luni de la recepționarea Raportului, un Plan de implementare a recomandărilor prezentate pentru fiecare punct în parte, care să includă termene clare, indicatori de monitorizare și raportare periodică semestrială către Oficiul Avocatului Poporului, cu remiterea acestuia în adresa OAP.
2. Să inițieze o analiză interinstituțională pentru revizuirea regimului de reținere și detenție a străinilor, stabilind atribuțiile exacte ale IGPF și ale altor instituții competente, precum și mecanisme clare de coordonare.
3. Să decidă clar asupra atribuirii competențelor de reținere și detenție către IGPF, prin stipularea acestora într-un cadru normativ explicit, pentru a elimina neclaritățile actuale privind responsabilitățile acestei instituții.
4. Să re-evalueze legislația națională privind condițiile - criteriile de intrare a persoanelor străine în Republica Moldova pentru evitarea confuziilor, interpretărilor și aplicării neechilibrate a unei legi în defavoarea alteia (a se avea în vedere divergențele dintre Legea 28/2024, Legea 200/2010, Legea 270/2008, Legea 192/2019, Legea 283/2011, HG 1145/2018, HG 16/2023 și HG 147/2022).
5. Să se asigure că Serviciul Informații și Securitate nu influențează deciziile inspectorilor IGPF de la SPF AIC în vederea admiterii/neadmiterii persoanelor străine în țară și să acorde sprijinul necesar IGPF pentru stoparea practicii SIS de a influența deciziile PF.
6. Să se asigure că MAI/ SPIA/ IGPF nu inițiează anchete disciplinare neîntemeiate asupra inspectorilor IGPF care au emis decizii corecte, legale de acces-refuz de acces în țară și au ignorat ingerințele reprezentanților SIS sau altor servicii.
7. Să definească sau determine în legislația națională „zona pentru persoanele care așteaptă returnarea în urma refuzului intrării” de pe teritoriul AIC.
8. Să sprijine modernizarea infrastructurii SPF AIC și a PTF AIC, prin crearea unor spații special amenajate, conform Normelor tehnice prevăzute de HG 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, pentru:
 - Solicitanții de azil – încăperi separate, conforme standardelor internaționale;
 - Controlul în linia a II-a – spații adaptate pentru verificări detaliate;
 - Persoanele reținute – încăperi care respectă standardele minime privind condițiile de detenție;
 - Persoanele cu boli contagioase – spații izolate pentru prevenirea răspândirii infecțiilor și,
 - Cazarea temporară a persoanelor inadmise, doar la SPF AIC.
9. Să impulsioneze Agenția Proprietăți Publice privind intervențiile de modernizare și extindere a infrastructurii fizice și operaționale a AIC și SPF AIC.

INSPECTORATULUI GENERAL AL POLIȚIEI DE FRONTIERĂ:

1. Să examineze constatările Raportului respectiv și să elaboreze, în termen de 3 luni (termen maxim, dar nu neapărat limită) de la recepționarea Raportului, un Plan de implementare a

recomandărilor prezentate pentru fiecare punct în parte, care să includă termene clare, indicatori de monitorizare și raportare periodică semestrială către Oficiul Avocatului Poporului, cu remiterea acestuia în adresa OAP.

2. Să limiteze influența reprezentanților Serviciului Informații și Securitate în luarea deciziilor privind intrarea în țară a persoanelor străine la SPF AIC.
3. Să asigure garanții de independență efective pentru inspectorii/angajații IGPF în luarea deciziilor privind intrarea în țară a persoanelor străine și de influența SIS.
4. Să se asigure că inspectorii SPF AIC evaluează corect, legal, necesar, justificat și proporțional refuzul intrării-ieșirii din țară a străinilor prin AIC.
5. Să se asigure că persoanele inadmise au acces real și efectiv la procedura de contestare administrativă și judiciară a deciziilor de refuz de intrare în țară.
6. Să minimalizeze durata de cazare temporară a persoanelor inadmise în zona de așteptare/ zona sterilă/ zona de frontieră de pe AIC, etajul II, urgentând procedurile, astfel încât aceasta să nu depășească perioada strict-necesară.
7. Să se asigure că SPF AIC menține o **evidență** detaliată în ordinea prevăzută de art.7, al.1, lit.h a Legii 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră - a persoanelor reținute, deținute, inadmise și solicitante de azil, inclusiv orele exacte ale reținerii și transferului acestora către IGM sau returnate din zona pentru persoanele inadmise, inclusiv pentru a garanta transparența și respectarea drepturilor fundamentale (Registre fizice/ manuale și electronice).
8. Să se asigure că niciun solicitant de azil **nu este returnat** înainte de evaluarea reală a cererii sale de către IGM, inclusiv în cazul străinilor, care au intrat neregular și sunt supuși returnărilor avia imediate sau în termen de 24 ore.
9. Să garanteze și să asigure real dreptul persoanelor inadmise de a solicita azil în zona aeroportuară, zona de așteptare sau orice alt spațiu al AIC, fără a pune piedici-obstacole.
10. Să se asigure că companiile avia își îndeplinesc angajamentele de alimentare, asigurare a facilităților și sprijin pentru persoanelor inadmise la AIC.
11. Să se asigure că în SPF AIC și PTF AIC, ZSAR sunt afișate informații clare privind drepturile solicitanților de azil, accesul la asistență juridică și mecanismele de plângeri disponibile (inclusiv în spațiile pentru controlul II/ încăperile pentru așteptare și odăile solicitanților de azil).
12. Să se asigure că toate utilizările forței, mijloacelor speciale și cazurile de rele tratamente sunt documentate separat, iar rapoartele sunt centralizate și analizate pentru prevenirea abuzurilor.
13. Să dezvolte proceduri standardizate pentru reținerea și detenția migranților/persoanelor violente la frontiera aeriană, astfel încât să fie asigurate garanții procedurale și un control eficient al acestui proces.
14. Să îmbunătățească colaborarea interinstituțională cu IGM, astfel încât transferul solicitanților de azil să fie realizat în cel mai scurt timp posibil, fără întârzieri nejustificate.

15. Să se asigure că persoanele inadmise plasate în ZSAR sunt tratate cu respect, demnitate, abordare individuală și că sejurul acestora nu atinge nivelul unei detenții.
16. Să modifice decizia-tip privind refuzul intrării în Republica Moldova conform noilor cerințe stabilite de Legea cu privire la frontiera de stat.
17. Să includă în orice acte/ decizii ale PF criteriul privind evaluarea asupra riscului non-refoulment, ca criteriu obligatoriu de respectare înainte ca persoana străină să fie reînțoarsă.

INSPECTORATULUI GENERAL PENTRU MIGRAȚIE:

1. Să examineze constatările Raportului respectiv și să elaboreze, în termen de 3 luni (termen maxim, dar nu neapărat limită) de la recepționarea Raportului, un Plan de implementare a recomandărilor prezentate pentru fiecare punct în parte, care să includă termene clare, indicatori de monitorizare și raportare periodică semestrială către Oficiul Avocatului Poporului, cu remiterea acestuia în adresa OAP.
2. Să se asigure că niciun solicitant de azil **nu este returnat** înainte de evaluarea reală a cererii sale de instituție, inclusiv în cazul străinilor, care au intrat neregular și sunt supuși returnărilor avia imediate sau în termen de 24 ore.
3. Să instituie un mecanism rapid și eficient de preluare a cererilor de azil la SPF AIC.
4. Să detașeze permanent sau cu prezență constantă a ofițerilor IGM la SPF AIC, inclusiv, pentru a asigura intervenția imediată în cazurile de solicitare de protecție internațională.
5. Să se asigure că persoanele inadmise plasate în ZSAR sunt tratate cu respect, demnitate, abordare individuală și că sejurul acestora nu atinge nivelul unei detenții.
6. Să realizeze o evidență a persoanelor inadmise și solicitante de azil, inclusiv orele exacte ale reținerii și transferului acestora de la IGPF către IGM sau returnate din zona pentru persoanele inadmise, inclusiv pentru a garanta transparența și respectarea drepturilor fundamentale (Registre fizice/ manuale și electronice).
7. Să consolideze cooperarea cu IGPF în identificarea timpurie și gestionarea cazurilor vulnerabile la SPF AIC.
8. Să îmbunătățească colaborarea interinstituțională cu IGPF/ SPF AIC, astfel încât transferul solicitanților de azil să fie realizat în cel mai scurt timp posibil, fără întârzieri nejustificate.
9. Să se implice activ în formarea/pregătirea profesională a inspectorilor IGPF privind obligațiile internaționale ale Statului în materie de azil/protecție internațională.
10. Să includă în orice acte/decizii ale IGM - criteriul privind evaluarea asupra riscului non-refoulment, ca criteriu obligatoriu de respectare înainte ca persoana străină să fie reînțoarsă.

SERVICIULUI INFORMAȚII ȘI SECURITATE:

1. Să examineze constatările Raportului respectiv și să elaboreze, în termen de 1 lună (termen maxim, dar nu neapărat limită) de la recepționarea Raportului, un Plan de implementare a recomandărilor prezentate pentru fiecare punct în parte, care să includă termene clare, indicatori de monitorizare și raportare periodică semestrială către Oficiul Avocatului Poporului, cu remiterea acestuia în adresa OAP.
2. Să limiteze influența reprezentanților Serviciului Informații și Securitate asupra inspectorilor/ angajaților IGPF - în luarea deciziilor privind intrarea în țară a persoanelor străine la SPF AIC.
3. Să argumenteze/justifice necesitatea deciziilor de neadmitere/indizerabilitate a străinilor la AIC pe motive de securitate (simpla mențiune verbală nu este suficientă).
4. Să includă în orice acte/decizii ale SIS - criteriul privind evaluarea asupra riscului non-refoulment, ca criteriu obligatoriu de respectare înainte ca persoana străină să fie reîntoarsă.
5. Să se asigure că niciun solicitant de azil **nu este returnat** înainte de evaluarea reală a cererii sale de IGM, inclusiv în cazul străinilor, care au intrat neregular și sunt supuși returnărilor avia imediate sau în termen de 24 ore.

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII:

1. Să ia act de constatările prezentului Raport, cu remiterea acestuia (cu caracter de recomandare) instanțelor naționale de judecată ce au în competența lor examinarea demersurilor/ realizarea controlului judecătoresc asupra deciziilor IGPF/SIS/ IGM de acces-refuz de acces în țară sau conexe.

Raportul este diseminat autorităților și este public.

INFORMAȚIE DE INTERES PUBLIC

Neautorizarea intrării în Republica Moldova

Autorizarea intrării persoanelor în Republica Moldova este reglementată de Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, precum și Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.
Despre refuzul intrării în Republica Moldova, Acțiunea Decizie poate fi contestată în termen de 30 de zile de la comunicare, în instanța de contencios administrativ, mai exact la Judecătoria Chișinău, sediul 01/201 (tram. Chișinău, str. Klev nr.3). Cămin de atac este indicată în Decizie.
Pentru clarificări suplimentare privind legislația frontalieră:
„Linia verde” (hot line) (+373) 22 258 717
Website: www.border.gov.md

Returnarea sau zborul către o altă destinație

În conformitate cu Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, în cazul în care există o decizie privind neautorizarea intrării în Republica Moldova, compania aeriană este obligată să vă returneze.
Pentru informații suplimentare privind returnarea și planificarea zborului a suavi vă contactăm compania aeriană care va deservi zborul.

Aflarea și acomodarea în zona de așteptare a aeroportului

Fie durata așfării temporare în zona de tranzit, operatorul aerian (compania aeriană) este responsabilă de asigurarea condițiilor minime de întreținere, inclusiv hrană.
Pentru informații suplimentare puteți contacta compania aeriană care va deservi zborul.

Asistența medicală și de sănătate

Aeroportul Internațional „Eugene Doga” - Chișinău oferă servicii de asistență medicală de urgență gratuit, 24/7.
Pentru necesități de urgență, contactați punctul medical al aeroportului.
Tel.: (+373) 22 525 402

Asistență juridică și consultanță

Pentru asistență juridică gratuită, vă putem adresa următoarelor instituții:

**Consiliul Național pentru Asistența
Juridică Garantată de Stat:**
Tel.: (+373) 22 496 953 / (+373) 22 496 339 /
(+373) 22 310 085
e-mail: ol_cfrinau@cnajgs.md

Controlul de Drept al Avocaților (24/7)
Linia Verde: +373 60 574 040
e-mail: law-control@pds.md
Tel.: (+373) 22 340 899

Reguli și interdicții în timpul afării în zona de tranzit:

- Fumatul este strict interzis (decepție localităților special amenajate).
- Consumul de băuturi alcoolice este interzisă.
- Menținerea ordinii și siguranței publice în zona de așteptare.
- Păstrarea curățeniei și igienei în spațiile comune.
- Nu părăsiți zona fără acordul personalului de frontieră.
- Păstrați dispozitivele electrice doar în imobile permise.

Atenție!
În cazul încălcării regulilor regimului punctului de trecere a frontierei de stat și a ordii publice, Poliția de Frontieră va atrage la răspundere în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.